

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 95 (1845) ♦ П'ятниця, 22 травня 1998 року ♦ Ціна договірна

"ЛУЧЧЕ МИ МОВЧАТИМЕМО,

КОЛИ НЕ ЗМОЖЕМО, ЯК ТИ, СВЯТУ ПРАВДУ ГЛАГОЛАТИ..."

Ці вельми необачні слова були сказані Кулішем над труною Шевченка. Дотримати обіцянки не вдалося, бо мовчати ще важче, ніж говорити правду. Може, іноді це й на краще. Пріміром, під час дискусії про місце перепоховання Поета хтось сказав, ніби сам Тарас йому в свою останню хвилину заповідав: у Каневі. Потім вияви-

лося, що того чоловіка в останню хвилину уряд не було. Але неправда всім сподобалася. Адже саме в Каневі куплено було землю, на

якій Тарас тієї весни сам хотів оселитися. А ось інший приклад. Недавно вирішили вручати премії імені Тараса на горі імені Тараса. Спробували — і передумали, бо Маріїнський палац ближче, ніж Канів. Слава Богу, ніхто не клявся, ніби сам Шевченко їх про те особисто просив. Чомусь пригадується: коли не стало Шевченка, один земляк купив його кожу, інший кобеняка, а калощі поета пішли вроздріб — комуś права, а комуś ліва. Відтоді спадкоємці лівих калощі чинять по-своєму, спадкоємці правих по-своєму, а зрештою все це дуже по-нашому. Сам Тарас розвеселився б: ох, не змінилися мої земляки!

Сьогодні минає 137 років відтоді, як Тарас Шевченко назавжди повернувся в Україну. (Продовження теми на 13-й сторінці.)

Позиція чотирьох

На прес-конференції лідери чотирьох фракцій — НДП, Руху, «зелених» і СДПУ(о) — заявили, що найваж обстановка в парламенті, де немає більшості жодних політичних сил, потребує «пакетного» обрання керівництва ВР. Голова ВР має бути з центру — НДП, Руху, СДПУ(о) чи «зелених» (звідки точніше, вони розберуться самі). Заступники — відповідно представники лівих чи правих. Ця принципова позиція дивовижно збігається з позицією глави держави, з яким днями зустрічалися керівники саме цих чотирьох фракцій. До чого вона призведе, здогадатися неважко. Втім, запевняють: конституційного перевороту не буде. Що саме буде? Докладніше — в наступному номері.

ТЕРПІТЬ!

Велів уряд шахтарям

Парламентська хроніка

Ранкове і денне засідання 21 травня

Перед слуханням кандидатів на посаду Голови Верховної Ради депутати заслухали інформацію уряду про стан вугільної галузі. Доповідав перший заступник міністра вугільної промисловості Дмитро Герасимчук. Аналіз «стану» доповідач почав з новини «хорошої»: «вугільна галузь цього року працює краще», непомітно для себе перейшовши до поганих: фінансовий стан підприємств погіршав. І на сьогодні заборгованість

шахтарям становить 2,2 млрд. гривень. Кредиторська заборгованість перевищує дебіторську майже на 4 млрд. гривень. Потім — до ще гірших: галузь збиткова, завжди підтримувана з бюджету, а в бюджеті грошей немає. Бюджетну підтримку галузі пропонували в сумі 4,8 млрд. гривень, однак з державного бюджету виділили лише 1,5 млрд. це на 340 млн. менше, ніж торік. (Закінчення на 2-й стор.)

Виступи кандидатів на посаду Голови Верховної Ради України

4—8

Тяжкий шлях до істини

Облога приміщення Дніпропетровської облдержадміністрації шахтарями-страйкарями Західного Донбасу триває.

Про солідарність з ними, заявили, зокрема, металурги, які саме зібралися тут на конференцію ЦК своєї профспілки. А з Дніпропетровська прибули посланці трудівників підприємства «Електротехсервіс», які страйкують уже 80 днів. Вони теж домагаються погашення багатомісячної заборгованості у зарплаті.

Павлоградські шахтарі зійшлися на тому, що пішки йти аж до Києва не варто. Краще, щоб сюди до них прибули високі особи, бажано — Президент України. Йому тут перепале не менше, ніж у стінах парламенту. (Закінчення на 13-й стор.)

Дума боїться навіть подумати

Якщо вірити повідомленням з Москви, то сьогодні Державна Дума Росії планує розглянути великомасштабний Договір про дружбу, співробітництво і партнерство з Україною, підписаний у Києві ще торік і давно ратифікований Верховною Радою. Аж ніяк не вперше називають точні дати розгляду цього документа, але щоразу щось заважає російським депутатам розпочати процес. Та, як переконує міністр закордонних справ України Борис Тарасюк, Дума розгляне документ, щоб устатити ратифікувати до візиту в Київ його колеги Євгена Приймакова. (Закінчення на 12-й стор.)

Травневий дарунок «Віктора»

100 примірників газети «Голос України» вирішили передплатити на друге півріччя для ветеранів Великої Вітчизняної війни та праців загорізька багатопрофільна фірма «Віктор» та Інститут державного і муніципального управління, президентом і ректором яких є Віктор Огаренко.

— Певен, що для наших ветеранів «Голос України» стане цікавим співбесідником і помічником, — сказав Віктор Михайлович. — А ще газета дасть їм повну і достовірну інформа-

цію про діяльність Верховної Ради України, найважливіші події в державі. Оскільки не всі пенсіонери можуть нині дозволити собі оформити передплату на шість місяців, ми вирішили допомогти їм у цьому. Тим паче, що травень для більшості ветеранів — місяць спогадів, пам'яті, поваги та уваги.

Володимир ДУПАК, власний кореспондент газети в Запорізькій області. (Телефон корпункту — 39-04-90).

О Нацбанк України має намір увести замість анонімних валютних рахунків кодовані.

О На підприємствах України (з 21,4 тис. опитаних) лише 16% комп'ютерних програмних продуктів відповідає сучасним нормам.

P.S.

У номері

Є варіанти

Про це заявив на черговому брифінгу в адміністрації Президента прес-секретарі глави держави Олександр Майданик, спростовуючи чутки про те, що президентська команда наближено виробила «болгарський варіант» стосунків з Верховною Радою України. Виходячи зі слів прес-секретаря, Леоніда Даниловича не менше цікавили західний і східний варіанти. Зокрема, така проблема, як реформування СНД. Схоже, що в цьому питанні Л. Кучма поклався на ініціативу свого «похресника» Бориса Березовського, котрий, як було повідомлено на брифінгу, справді висловився за перенесення літнього форуму СНД на кінець року, бо, мовляв, Березовський вважає, що питання реформування ще не підготовлено.

В очікуванні тепла глава нашої держави минулого тижня більше поглядав на південь. Він, як повідомлялося на брифінгу, погодився на призначення прем'єр-міністром Автономної Республіки Крим Сергія Куніцина. А щодо ситуації в іншому південному регіоні — на Одещині, де триває протистояння Болелан—Гуриїв, за словами О. Майданика, остаточно слово Л. Кучма скаже після відповідного рішення Верховного суду.

Анатолій БЕНЬ.

Легітимність Мінінформу встановить суд

Подання 52 народних депутатів України щодо конституційності указів Президента України «Про Міністерство інформації України» та «Про призначення В. Межінського виконуючим обов'язки голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України» стало предметом обговорення вчорашнього засідання Конституційного суду.

На думку народних депутатів, що підписали подання, утворення Міністерства інформації, а також ліквідація Українського національного інформаційного агентства і створення на його базі Державного інформаційного агентства (ДІНАУ) з підпорядкуванням його Мінінформові здійснено з порушеннями Конституції України. Що ж до подання про голову Держкомітету телебачення і радіомовлення, то призначення на цю посаду повинно було відбуватися, відповідно до п. 24 ст. 85 Конституції, тільки за згодою Верховної Ради, а згоди на призначення В. Межінського Верховна Рада Президентів не давала.

Уповноваженими від народних депутатів в суді виступили народний депутат України Віктор Понеділко та заступник керівника юридичного управління Секретаріату Верховної Ради Олександр Коппеленко.

Уповноваженими від Президента України у розгляд цієї справи були міністри інформації Зіновій Кулик та начальник юридичного управління Мінінформу Володимир Дивак.

На перший погляд здається, що питання нескладне, але після виступів представників сторін розумієш: проблема дійсно існує і вирішити її покликаний Конституційний суд. Суд буде з'ясовувати питання про юридичний статус Державна інформації, Державного комітету телебачення і радіомовлення, ДІНАУ, а також конституційність виконання обов'язків голови Держкомітету телебачення і радіомовлення В. Межінським за умови, що з цієї посади ще не звільнено З. Кулика.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

ЯБЛУНЮ ВІДГОРОДИТЬ!

Вечірнє засідання 20 травня

На вечірньому засіданні виступили кандидати на посаду голови ВР від ВО «Громада» народні депутати Юлія Тимошенко і Михайло Павловський.

Пані Тимошенко окреслила нові підходи в економіці. Передусім, треба запровадити «тотальний протекціонізм» підприємницької діяльності, встановити мораторій на приватизацію, здійснити перелік об'єктів державної власності, що залишаються, захистити право народу України на загальнодержавну власність, гарантувати пенсійне забезпечення та охорону здоров'я тощо.

Юлія Тимошенко відгукнулася на адресу колег-депутатів, які проголосують ідею голови-маріонетки на посаді керівника Верховної Ради, таким чином, що це крок до знищення парламентаризму в Україні. Навпаки, вважає вона, парламент має очолити насамперед принципний, мудрий і енергійний політик. Претендентка вважає, що ми вже перехворіли президентством і

найкращий вибір для України — це парламентська республіка.

Одночасно Юлія Тимошенко висловилася за проведення референдуму про недовіру Президентіві, що передбачено Конституцією.

— Це або останній парламент економічної катастрофи України, або перший парламент її відродження, — підсумувала свій виступ ораторка.

Наступний кандидат на посаду голови ВР, народний депутат Михайло Павловський, також висунув тій від «Громади», двічі доктор наук — технічних і економічних, у своїй програмі був не менш радикальним.

Пан Павловський відзначив, що «влада еліта не живе своїм розумом», а застосовує методи виходу із кризи, приптані першину ковалізаціям. Народний депутат вважає, що нинішній економічний курс веде до закабалення України в інтересах західних банків і монополій і що за цієї стратегії спад життєвого рівня триватиме ще 15-20 років. Створено умови для восьми еконо-

Парламентська хроніка

мічних парадоксів і серед них найстрашніші — посередництво та тінюова економіка.

Пан Павловський нагадав колегам слова Григорія Сковороди: «Не треба яблуно вчити, як родити яблука. І треба відгородити від свині, бо свині підирвають її корінь».

Обидва претенденти відповіли на численні запитання народних депутатів.

Сесія прийняла постанову про інформацію Кабінету міністрів про погашення заборгованості в заробітній платі, пенсіях, стипендіях, інших соціальних виплатах, а також, зокрема, діяльність уряду з цих питань визнано незадовільною.

На сесії було оголошено про вручення постійних повноважень народним депутатам Сергію Головатому, Михайлу Бродському, Валерію Бабичу, Василю Салигину, Сергію Кондратевському, Олександрів Богатиренку, Михайлові Косіву, Леоніду Косаківському.

Анатолій КАРАСЕНКО.

ТЕРПІТЬ! ВЕЛІВ УРЯД ШАХТАРЯМ

Ранкове і денне засідання 21 травня

(Початок на 1-й стор.)

Цих коштів вочевидь не вистачає. Потрібно здійснити реконструкцію багатьох шахт, 79 з них закрити. Що також ще більше призведе до соціальних проблем. Що стосується «Павлоградвугілля», то об'єднання сьогодні краще фінансується, ніж газує у цілому. Йому було надано 24,5 відсотка «живих грошей». Заступник міністра не приховував і «мертвих»: заборгованість із заробітної плати тут становить 84 млн. гривень. Недовдовою «кращим фінансовим станом» гірників «Павлоградвугілля» вимагають повного погашення заборгованості. Після цього доповідцем знову опанували оптимізм, і він закликав невдоволених до терпіння і витримки. Ці самі риси мали виявитися, за словами Д. Герасимчука, і депутати, яким він запропонував разом із шахтарями «подолати цю кризу».

Головуючий на ранковому засіданні Павло Лазаренко, навіпаки, був налаштований песимістично, як і більшість депутатів, що взяли участь у обговоренні інформації: вони ухвалили інформацію

уряду «як неадекватну тій ситуації, що склалася в шахтарському регіоні».

Ще більше «обнадіяла» традиційна новина: знову немає трансляцій. Можливо, саме тому, що якраз у цей час міністр інформації Зіновій Кулик вів дебати на засіданні Конституційного суду, де, паралельно з шахтарськими питаннями в парламенті, слухали подання депутатів про «жарти» в ефірі. І зайнятий цим міністр однак не зміг би послухати останні новини з сесійного залу.

За результатами поіменного голосування стале питання знову постало на порядку денний: депутати вимагають прямої трансляції, бо 22 травня о 10-й годині вони плану-

ють повернутися до сьогоднішнього питання про вжиття конкретних заходів, які передбачали б не терпіння гірників, а дієздатність уряду.

Потім кандидат на посаду Голови Верховної Ради член фракції НДП, якого, нагадаю, підтримала група позафракційних депутатів, член ХНС Василь Костицький, виклав своє бачення ролі і місця парламенту і його голови зокрема. В. Костицький пропонує утвердити в суспільстві засади соціального партнерства, дати об'єднану ідею, що ґрунтується, на думку народного християнина, на християнських засадах моралі. Саме тому Голова Верховної Ради має бути

позапартійним або членом партії, яка не домінує в парламенті і тому не може образити «партії-переможці».

Для Івана Біласа, ще одного претендента на посаду голови парламенту, Голова Верховної Ради — один серед рівних. Арбітр між депутатами. Він повинен забезпечувати прийняття діючих законів, а не затвердження декларативних програм. Іван Григорівч запропонував наступним кандидатам «не гордити город, а згадати, які обов'язки має Голова Верховної Ради згідно з Конституцією, і виходити у своїх програмах саме з цього». Ще майбутній глава парламенту має бути позапартійним, позафракційним, простим, доступним, без амбіцій на месіанство, людяною, яка вміє приймати законні рішення і відповідати за них, забезпечувати незалежність найвищого законодавчого органу, одне слово, працювати на національну справу.

Передостаннім з претендентів на денному засіданні виступив член НДП Олександр Карпов. На його переконання, голова парламенту має репрезентувати весь політичний спектр, наявний у ВР.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Постанова Верховної Ради України

Про інформацію Кабінету міністрів України про погашення заборгованості у заробітній платі, пенсіях, стипендіях на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності

Заслухавши інформацію Кабінету міністрів України про погашення заборгованості у заробітній платі, пенсіях, стипендіях на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності, Верховна Рада України постановляє:

1. Інформацію Кабінету міністрів України про погашення заборгованості у заробітній платі, пенсіях, стипендіях на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності станом на 19 травня 1998 року взяти до відома.

2. Роботу урядів, за час діяльності яких нагромадилися заборгованості у заробітній платі, пенсіях, стипендіях на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності, визнати незадовільною.

3. Доручити Кабінету міністрів України в місячний термін:

— розробити та подати на затвердження Верховної Ради України графік погашення заборгованості у заробітній платі, пенсіях та стипендіях; — внести на розгляд Верховної Ради України проект закону України про відповідальність за несвочасну виплату заробітної плати на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності;

— внести на розгляд Верховної Ради України проект закону України про індексацію заборгованості у заробітній платі, пенсіях, стипендіях на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності, в якому передбачити:

1) фіксацію заборгованості у заробітній платі, пенсіях, стипендіях на

підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності станом на 1 червня 1998 року;

2) виплату власниками підприємств, установ, організацій усіх форм власності з 1 червня 1998 року заробітної плати, пенсій, стипендій та заборгованості, яка утворилася по цих виплатах, з урахуванням інфляції за період виникнення заборгованості;

3) індексацію заборгованості, яка утворилася по заробітній платі, пенсіях, стипендіях, у відсотках в залежності від розміру облікової ставки Національного банку України.

4. Кабінету міністрів України за результатами виконання Державного бюджету України за перший квартал 1998 року розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проект закону України про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 1998 рік» з урахуванням графіка погашення заборгованості у заробітній платі, пенсій, стипендій.

Президія першої сесії

Верховної Ради України.

м. Київ, 20 травня 1998 року.

№ 12-ХІV.

ПОСТАНОВА

Про реєстрацію народного депутата України, обраного 29 березня 1998 року в одномандатному виборчому окрузі

г. Київ № 286 19 травня 1998 року

Розглянувши протокол окружної виборчої комісії про результати виборів народних депутатів України 29 березня 1998 року в одномандатному виборчому окрузі № 198, відповідно до статті 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» та пункту 18 статті 14 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» Центральна виборча комісія постановляє:

Зареєструвати обраного 29 березня 1998 року народного депутата України в одномандатному виборчому окрузі № 198 ОНУФРІЧУКА Михайла Яковича, 1945 року народження, філолога, першого заступника міністра інформації України, позапартійного, проживає в місті Києві.

Голова Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ.

ВИСТУП голови Рахункової палати Валентина СИМОНЕНКА на сесії Верховної Ради України 19 травня 1998 року

Шановні члени президії, шановні народні депутати!

За дорученням Верховної Ради України від 11 лютого 1998 року Рахунковою палатою виконано системний аналіз причин виникнення та зростання заборгованості у заробітній платі та інших соціальних виплатах з державного бюджету України. Матеріали цього аналізу розглянуто колегією Рахункової палати і надіслано до Верховної Ради. Вони у вас на руках. Останнє дає мені змогу коротко зупинитися на головних аспектах цього питання.

Проблема невчасної виплати заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат населенню з державного бюджету України виникла 1992 року. До 1994 року урядом удавалося в межах одного року розв'язувати питання про погашення заборгованості. Уперше заборгованість у соціальних виплатах населенню не було погашено за підсумками поточного року в 1995 році. Відтоді вона стає постійною на наступні роки. У 1996—1998 роках Верховна Рада, Президент, Кабінет міністрів приймають понад 40 нормативних актів, спрямованих на забезпечення вчасної виплати грошима громадянам заробітної плати, пенсій, стипендій, інших соціальних виплат. Абсолютну більшість із них не виконано. Заборгованість має стійку динаміку зростання. На 1 червня 1996 року загальний обсяг заборгованості у соціальних виплатах з державного бюджету становив 925 млн. грн., на 1 січня 1997 року — 1 млрд. 502 млн. грн., а на 1 січня 1998 року — 1 млрд. 931 млн. грн.

Ситуація із заборгованістю у соціальних виплатах населенню в цілому по Україні нині має такий вигляд: заборгованість зведеного бюджету України у соціальних виплатах населенню на 1 квітня цього року становила 2 млрд. 775 млн. грн., у тому числі заборгованість у заробітній платі — 837 млн. грн.;

заборгованість державного бюджету на 1 квітня цього року — 1 млрд. 921 млн. грн., у тому числі у заробітній платі — 355 млн. грн.;

за даними Національного банку за станом на 1 квітня цього року загальна сума заборгованості у заробітній платі всіх суб'єктів власності і всіх бюджетних установ України становила 5 млрд. 337 млн. грн.

Як бачите, цифри вражаючі, особливо щодо всієї заборгованості зведеного бюджету та загальної заборгованості у заробітній платі. І, звичайно, під час виконання аналізу та системного вивчення проблеми Рахункова палата працювала з усіма цими цифрами. Але закон є закон. Тим більше протрагований рішенням Конституційного суду України. Саме тому, шановні народні депутати, і розділ вам матеріали. І мій виступ стосується проблеми заборгованості у соціальних виплатах лише державного бюджету України.

Тепер коротко про причини. (Детальніше їх викладено в розданих вам матеріалах). Їх, на наш погляд, декілька.

Перша причина — це порушення Кабінетом міністрів, Міністерством фінансів, Державним казначейством норм законів України «Про Державний бюджет України», інших законів і нормативних актів. І пересудом порушення статті 36 Закону «Про бюджетну систему України» щодо пропорційності фінансування витрат з бюджету. Невиконання постанов Верховної Ради, указів Президента, своїх же рішень, прийнятих безпосередньо з метою вчасного забезпечення соціальних виплат. Основна причина цього — неефективне управління грошима бюджетів, відсутність опера-

тивної інформації, незнання конкретної ситуації.

Один із характерних прикладів. Законом «Про Державний бюджет України на 1998 рік» передбачено передачу місцевим бюджетам коштів на харчування та інші заходи установ, в яких утримуються діти-сироти. За станом на 17 квітня 1998 року Міністерство фінансів здійснило передачу грошей у сумі 11,8 млн. грн. шляхом віднесення їх на взаємні розрахунки державного бюджету з місцевими бюджетами. Таким чином фактично гроші, виділені в державному бюджеті на харчування дітей-сиріт (захищена стаття бюджету), не перераховано, а на цю суму лише зменшено заборгованість місцевих бюджетів перед державним. Отже, реально цих грошей інтернати установи не отримують.

По-друге — це збільшення частки витрат державного бюджету на соціальні виплати населенню за хронічного зменшення реальних доходів державного бюджету і невиконання його доходної частини. Судить самі: в державному бюджеті на 1996 рік на ці витрати було передбачено 21,5% усіх витрат бюджету, в 1997 році — 35,5%. У 1998 році ці виплати становитимуть 38,9% витрат держбюджету (9 млрд. 536 млн. грн.). Водночас державний бюджет України на 1996 рік щодо доходів не було виконано на 18%, держбюджет на 1997 рік — на 22,5%. Судячи з надходжень доходів у I кварталі, державний бюджет цього року також не буде виконано, а це означає, що такою самою буде ситуація і цього року.

Третя причина — хоча за значенням її можна назвати й першою — відсутність на державному рівні єдиної об'єктивної інформації про стан заборгованості у заробітній платі та інших виплатах населенню, як основи для контролю, аналізу та прийняття рішень.

Четверта причина — це обмеженість надходжень реальних грошей у бюджету у зв'язку з проведенням бартерних операцій і виконанням їх доходної частини значною мірою за рахунок взаємозаліків.

Про шкідливість повсюдної бартеризації кажуть багато й довго. Але в житті все відбувається з точністю до навпаки. Частка бартерних операцій у взаємозаліках постійно зростає.

Тепер про взаємозаліки.

Оскільки під час взаємозаліків ніяких реальних грошей державний бюджет не отримує і, власне, не видає, його виконання здійснюється лише на папері. За рахунок взаємозаліків у 1996 році доходну частину державного бюджету було виконано на 29,2%, тобто виконано на папері на 3 млрд. 637 млн. грн., у 1997 році — на 25,2%, тобто майже на 4 млрд. грн. Частина цих коштів могла й повинна була піти на погашення заборгованості у заробітній платі.

Проведення масових взаємозаліків істотно змінює реальну картину руху фінансових потоків, тягне за собою шлейф порушень і зловживань.

Кілька прикладів із життя. 24 грудня 1997 року Київський НДІ онкології підписав протокол про взаємозаліки з Харківським заводом шампанських вин про погашення за боргом заборгованості перед державним бюджетом України плату за додану вартість на суму 738 тис. грн. і компенсації придбання НДІ на цю суму медичного обладнання. Перевірка показала, що НДІ ніякого облад-

нання за цей час не купував, кредиторської заборгованості у цій позиції у нього немає, а поставку обладнання намічено лише через 5 місяців після попередньої оплати. Тобто обман державі і несплата податків — очевидні. Аналогічно здійснено взаємозалік між Харківським НДІ ортопедії і травматології та ЗАТ «Артемівський лікеро-горілчаний завод» про погашення ЗАТ заборгованості держбюджету за ак-

цізним збором на суму 800 тис. грн. і заборгованості НДІ за прибирання на таку саму суму комп'ютерного томографа. Обладнання не було і досі немає. Обман і кримінал — очевидні.

І таких прикладів дуже багато, із більш як 13 тисяч проведених 1997 року взаємозаліків. За оперативними даними, на кінець квітня цього року взаємозаліків уже проведено на суму більш як 120 млн. грн.

Ми переконані, що треба обмежити проведення взаємозаліків до розв'язання цього питання в законодавчому порядку і розробки нормативної бази з реєстрацією її у Міністерстві юстиції України. Прийняти до відповідальності тих, хто перетворив взаємозаліки на бездонну бочку.

Для розв'язання найгострішої соціальної проблеми щодо зменшення заборгованості у соціальних виплатах, на наш погляд, необхідно:

Перше. Терміново запровадити єдину шомісячну статистичну звітність, обов'язкову для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від форм власності, і всіх бюджетних установ, про заборгованість у заробітній платі та інших соціальних виплатах населенню з виділенням заборгованості за бюджетними організаціями в розрізі державного і місцевих бюджетів і галузей.

Друге. Сконцентрувати зусилля щодо поліпшення фінансової ситуації у державі, збільшення надходжень у державний бюджет України.

З цієї метою: зосередити у держбюджеті державні ресурси безпосередньо бюджету і ресурси позабюджетних фондів. Усе державне фінансування та державне кредитування має здійснюватися винятково через державний бюджет. Треба провести сукупну інвентаризацію фондів спеціального призначення і позабюджетних фондів. Закрити безплатно створені фонди, а їх близько шестистот. Законодавчо визначити їх функціонування і підвітність. Тимчасово, до приведення у відповідність з установленням порядком та умовами кредитування і повернення бюджетних коштів, зупинити фінансування проектів із держбюджету через Державний інноваційний фонд.

Коротко про суть цієї пропозиції. Сьогодні державне кредитування здійснюється і через державний бюджет (бюджетне кредитування), і через державні позабюджетні фонди (Інноваційний фонд, Фонд приватизації, інші фонди), через систему Державного комітету з матеріальних резервів, державну компанію «Хліб України», інші державні структури. В 1997 році таких позабюджетних, але за рахунок державних грошей, кредитів (як правило, під дуже невисоку відсотку, а то й безвідсотково, як показали наші перевірники, часом і безповоротно) було відіслано на суму більш як 2,5 млрд. гривень.

Упорядкувати діяльність і взаємовідносини з держбюджетом держав-

ного матеріального резерву. Державний матеріальний резерв тільки простороченої заборгованості за виданими товарними кредитами за станом на 1 травня 1998 року має на суму 3 млрд. 640 млн. грн. За минулий рік ця заборгованість зростає на суму 1 млрд. 400 млн. грн., а з початку поточного року — ще на 400 млн. грн. Втрачати щороку 1 млрд. 400 млн. грн. державі недопустимо, тим паче, що фінансування, поповнення, закладання фондів держрезерву здійснюється за рахунок держбюджету. Водночас повернення відпущених матеріальних цінностей із держрезерву в 1997 році становило лише 30%. 70% — це чисті втрати бюджету.

Не краші справи й цього року. За чотири місяці надійшло з держрезерву лише 1,1% затвердженої у держбюджеті сум. Втрати бюджету за підсумками року будуть багатомільйонні. Але при цьому Кабінет міністрів у держкомпресві створює позабюджетний фонд, з якого в 1997 році 436 тис. грн. направляється на премії новонайнятих працівників держкомпресви.

Необхідно здійснити аналіз залишків бюджетних коштів, що є на банківських рахунках головних розпорядників кредитів. У найкоротший термін перейти до єдиного казначейського рахунку, чим створити умови для мобілізації залишків бюджетних коштів для фінансування дефіциту бюджету і зменшення сум зовнішніх і внутрішніх позик на 1,2—1,5 млрд. гривень.

Залишки бюджетних коштів на рахунках банків за 1997 рік зросли на 135 млн. грн. І на 1 січня 1998 року становили 1 млрд. 59 млн. грн.

Упорядкувати обслуговування державного боргу і дефіциту державного бюджету.

Загальний обсяг державного боргу за 1997 рік збільшився на 43% і становив на 1 січня 1998 року 31,1 млрд. грн., що на 10 млрд. грн. більше, від доходів державного бюджету на 1998 рік.

Для початку треба поступово звужити ринок ОБДП і зменшити норми доходів за державними цінними паперами. В 1997 році було розміщено ОБДП на суму 11,2 млрд. грн. За станом на 1 квітня 1998 року ОБДП було випущено цього року ще на 2,9 млрд. грн. У той самий час у результаті їх розміщення надійшло лише 2,1 млрд. грн., тоді як на оплату раніше розміщених ОБДП було виплачено 2,5 млрд. грн. Тобто сьогодні, а точніше, починаючи з вересня минулого року, шомісячні витрати державного бюджету за погашенням раніше проданих ОБДП набагато (більш як на 100 млн. грн.) більше, ніж надходження від їх продажу.

Третє. Потрібний жорсткий контроль Верховної Ради за виконанням Кабінетом міністрів, Міністерством фінансів, Держказначейством Закону «Про Державний бюджет України на 1998 рік» та інших законодавчих актів, які регулюють бюджетний процес і проблему погашення заборгованості поточного року, і за реагуванням Кабінетом міністрів і Генеральною прокуратурою, Міністерствами і відомствами на результати фінансових перевірок, що їх направляє Рахункова палата відповідно до закону про Рахункову палату.

Четверте. За станом на 1 липня треба визначити реальні обсяги витрат, необхідних для фінансування захищених статей держбюджету на 1998 рік до кінця нинішнього року.

На підставі цих розрахунків слід затвердити реальні графіки погашення заборгованості у соціальних виплатах населенню, забезпечити їх фінансування і фінансування поточних соціальних виплат населенню за захищеними статтями у повному обсязі.

Шановні народні депутати! Представлено вам матеріали розглянуто і схвалено колегією Рахункової палати. Нам хотілося б, щоб вони були корисні у вашій роботі, бо, на думку колегії, часу для розв'язання цієї найгострішої соціальної проблеми практично немає. За нею стоять конкретні люди, яким треба жити сьогодні, завтра й післязавтра, щоб дожити до передбачуваної кінця реформи.

Дякую за увагу!

ВИСТУПИ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ

Виступ народного депутата України Зорислави РОМОВСЬКОЇ, виборчий округ № 122, член партії «Реформи і порядок»

Шановна президіє! Шановні колеги народні депутати! Шановне громадянство України!

Втретє після проголошення Акта про державний суверенітет обирається Голова Верховної Ради України.

Усі попередні голови Верховної Ради закарбовані на сторінках нашої історії. Кожен робив те, що дозволяла ситуація, вміння, досвід, партійна приналежність. Кожен міг зробити більше, ніж було зроблено.

Всім років Верховною Радою України голоували чоловіки. Це сприяло виробленню образу Голови Верховної Ради саме у чоловічій подобі. А отже, роль Голови Верховної Ради у жіночому виконанні для багатьох є несподівано незалежно від того, що би виконував цю роль.

Якось у Києві маленьке дівча сказало своїй вчительці: «Я така голода, що за обід готова вмерти».

Безногий «афганець» у Львові та в Києві просить про допомогу, щоб вижити. Зрікаються життя молоді люди, які не можуть знайти роботу. Пенсіонери не одержують пенсії.

В одному із сіл Жовківського виборчого округу, що на Львівщині, який я тут представляю, старенька лані підійшла до мене зі словами: «Робіть щось, бо пропаде Україна!». Цей материнський наказ — одна із причин того, що я стою тут перед вами.

Верховна Рада попереднього скликання зробила чимало, але їй бракувало сталості більшості, нехай навіть і партійної, професійного підходу до опрацювання законів та прогнозування наслідків введення їх в дію.

Парламент часто занурювався у політичні дискусії, нагігнати нестабільності у суспільстві, посилює протистояння між законодавчою і виконавчою владою, від якого програли ми всі.

Президент України нещодавно тут, в цій сесійній залі, закликав нас до консолідації на ґрунті національної ідеї. Національна ідея — це те, що має стимулювати нас, представників українського народу, до праці задля неї, а отже і нашого майбутнього.

Президент казав і про те, що народу треба дати надію. Не можна погодитися з цим, бо надія була дана народу України дуже давно, і біда, що і Верховна Рада, і Президент потихеньку відбирали у людей цю надію.

Треба створити людям можливість працювати.

Дітям і літнім дати хліб і до хліба, а не роздавати хліба. Час обіцянок минув — барометр надії різко впав.

Верховна Рада має стати воїниною законодавцем, а не залишатися політичним рингом. Майбутнє Верховної Ради, а отже і майбутнє держави, залежить певною мірою від того, що буде її Головою, на що він буде спрямовувати роботу Верховної Ради. На творчу співпрацю усіх політичних сил, які представлені тут, як на розпалювання ворожнечі між ними, на національне примирення чи на продовження пошуків винного у нашій сумній історії.

Конституція визначає п'ять повноважень Голови Верховної Ради. Голова веде засідання, організовує підготовку питань до розгляду на засіданнях Верховної Ради, підписує акти, що прийняті Верховною Радою, представляє Верховну Раду у відносинах з іншими органами державної влади України та органами влади інших держав, організовує роботу апарату

Верховної Ради. Значення місці Голови Верховної Ради не можна применшувати. Він, як диригент оркестру. Навіть найкращий диригент не може працювати без диригента: добрий диригент піднімає слабкий оркестр, поганий диригент може знижувати високі індивідуальні якості виконавців.

Головне місце у цій залі зобов'язує Голову знати більше, особливо у сфері законотворчості, ніж пересічний депутат. Голова — це своєрідне сито, яке, не дивлячись на експертні оцінки (мені відомі непоодинокі факти оцінок на замовлення, оцінок поспішних, до яких залучалися не завжди найкваліфікованіші спеціалісти), має відкидати сирі, не готові проекти і не пускати їх до цієї зали.

Тому юридична освіта не лише не завдавала б Голові, а мала б бути передумовою зайняття цієї відповідальної посади. Ми повинні прийти до розуміння Голови Верховної Ради не лише як особи, яка головує на пленарних засіданнях, а саме як спікера, який розуміє специфіку законодавства та законотворчого процесу, суті правових проблем та механізмів їх розв'язання.

Голова не є законодавчим органом, не є галуззю влади, але він чи вона (адже Голова — слово жіночого роду) є вищою посадовою особою, що органічно пов'язана з Верховною Радою, без якої він лише звичайний депутат. Тому цю свою прив'язаність до народних депутатів Голова Верховної Ради мусить постійно відчувати.

Будучи залежним від волі народних депутатів і перебуваючи з ними у нерозривній єдності, Голова Верховної Ради є-таки самостійною особою. Команда «Рівняйся на Банковий», тобто, на вулицю, де колись містився ЦК, а тепер адміністрація Президента, не повинна стосуватися Голови Верховної Ради.

Голова Верховної Ради не лише не зобов'язаний, а й відповідно до Конституції не має права стояти ступню перед Президентом. Тому заганяти між ними не може мати місця, оскільки вони обидва — фігури різнопланові. Ці площини дотикаються одна до одної, але не перекриваються одна на одну.

Накладення Президентом вето на закон має розглядатися Головою Верховної Ради як нормальний атрибут демократії і не бути підставою для конфліктів на цій основі. Так само це має стосуватися і відхилення Верховною Радою президентського вето. Президент має спокійно реагувати на це.

Верховна Рада та її Голова — складові обличчя держави. Ця проблема багатовимірною, але зупинюся лише на двох моментах.

На будівню Верховної Ради і до сьогодні герб держави, що не існує. Варто запитати б досвід у Міністерства законних справ і за однієї ні заплітати його цементам (як це було зроблено нещодавно Міністерством закордонних справ).

Вчора в Криму відзначалася річниця страшного геноциду сталінської Москви. Додамо до цієї сумної події депортацію сотень тисяч сімей Західної України і це голодомор, який був на сході України!

Верховна Рада розташована на вулиці Грушевського. Ми кожного дня їдемо по цій вулиці, а Грушевський, як відомо, — перший наш президент, керівник держави, проти якого з півночі були послані війська. Певно, ніде у світі немає

держави, в якій спікер парламенту йшов би в колонах демонстрантів, які несуть портрети тих, хто виступав проти цієї держави.

Щого не розуміють, бо цього не можна зрозуміти. Не все з того, що дозволено пересічному громадянину, дозволено Голові Верховної Ради. Голові Верховної Ради не слід очолювати демонстрації з антипрезидентськими лозунгами.

Проблема відповідальності Голови Верховної Ради. За статтею 88 Конституції Верховна Рада може відкидати Голову Верховної Ради, але це нікого не відкидало. Тому за порушення Регламенту, і неодноразово, Голова фактично відповідальності не несе. Варто подумати б над введенням правил про переголосування закону, прийнятого з порушенням Регламенту, про можливість зробити Голові зауваження, попередити про недопустимість повторення порушень.

Посада Голови останнім часом сприймається як трамплін до президентської посади. Кожен з голів Верховної Ради балотувався в президенти. Реальність повторення уже відомої схеми призведе до того, що той, хто буде обраний головою і виборчим вето Президента, оточуватиме себе силами, які забезпечуватимуть його виборчу кампанію. Тоді робота Верховної Ради на тривалий час буде парализована. Така пересадка з одного крісла в інше, і в результаті — вакансія місця Голови Верховної Ради, знову кине нас у вир заганяння за цю посаду. Тому в законі потрібна норма, яка забороняла б Голові Верховної Ради, а між іншим, і Голові Верховного Суду, балотуватися в президенти.

Проблема партійної приналежності Голови Верховної Ради. Насамперед слід підкреслити, що належність до партії (я належу до партії «Реформи і порядок») не є і не може бути перешкодою для обрання Головою Верховної Ради. Але при цьому постає запитання: чи може в одній особі поєднуватися Голова Верховної Ради і голова партії? В інших державах, де повага спікера до закону є максимальною, де виконання посади спікера в інтересах партії є принципово недопустимим, таке поєднання не містить небезпек. Зовсім інша ситуація в наших умовах. Якщо призначення та інше майно Верховної Ради використовується для партійних заходів, то таке суміщення має принципово вважатися неможливим. Тому, на нашу думку, обрання Головою Верховної Ради має мати наслідком припинення головиною в партії, це слід відобразити в законі.

Принципально про своє бачення місці заступників Голови. За Конституцією, Верховна Рада обирає першого заступника і заступника. Конституція не визначає їх повноважень. Це має би зробити Закон про Верховну Раду. Місія заступників бачиться нам як гарантія

дотримання Регламенту. Саме вони втрощ, які колись суд, порадились на місці, мали вирішувати б зава, скарги народних депутатів про порушення Регламенту. Заступник Голови Верховної Ради повинен бути обов'язково із числа опозиції, він би мав бути тією шукою, щоб караст, тобто Голова, не дрімал. Заступник Голови не має використовуватися як загвозд Верховної Ради.

Наступна проблема — проблема Регламенту. Регламент — це специфічний процесуальний кодекс, який має визначати порядок роботи Верховної Ради, насамперед законодавчу процедуру. За статтею 82 Конституції України порядок роботи Верховної Ради визначається, крім самої Конституції, і Законом про Регламент. За статтею 1.02 Регламенту Верховної Ради, цей Регламент має силу закону.

Однак терміни «має силу закону» і «є законом» — неоднозначні. Тому потрібне оновлення цього правового документа. Він має бути проголошений як закон і одержати, як цього вимагає Конституція, нову назву — Закон України про Регламент Верховної Ради. Водночас його слід оновити змістовно, усунути недоліки, які в ньому є.

Неухильне дотримання Регламенту має стати нормою поведінки, багаторазове переголосування проекту закону, «доводження» його таким силовим методом, повинно бути виключено із законодавчої практики. Манипулювання Регламентом в інтересах певних політичних сил має відійти в минуле, і наше депутатське об'єднання буде добиватися цього. Регламент має узгоджуватися з Конституцією.

Попіснє внесення змін до Регламенту, свідком якого ми були нещодавно, — прикрий неприхований прояв правового нігілізму. Прирішення Регламенту до закону означає, що внесення до нього змін та доповнень має відбуватися в режимі першого та другого читання. Ми переконані в тому, що зміни до Регламенту, які поділили депутатів на «білих», тобто тих, які увійшли до складу партійних фракцій, і «чорних», які не зажадали вступати до них, будуть визнані Конституційним Судом такими, що не відповідають принципу верховенства права.

Верховна Рада попереднього скликання прийняла Конституцію (Основний Закон) нашої держави; нам належить прийняти чимало законів, спрямованих на подальше реформування нашої системи права.

Хочу звернути вашу увагу на питання законотворчості. Під час засідань Верховної Ради України попереднього скликання не раз доводилось чути про пріоритетність розв'язання найгостріших економічних проблем держави. Значать такі слова і в новому складі парламенту. Однак одними добрими закликами, постійним заслуховуванням звітів уряду ситуацію не змінити — потрібен серйозний перегляд чинних та розробка нових економічних законів. Ми повинні виходити з того очевидного факту, що держава не здатна за рахунок бюджету забезпечити так необхідні для економічного зростання інвестиції.

Думати інакше — означало б не давати нашим пенсіонерам, учителям, лікарям, військовослужбовцям, а навпаки — відбирати у них. Тому, якщо ми справді турбуємося про людей, нам слід відкрити дорогу для відродження національної економіки через недержавні інвестиції.

Тому першочергове значення

має податкова реформа: серйозне зниження податкового тиску, насамперед за рахунок значного зменшення нарахувань на заробітну плату; впорядкування та спрощення оподаткування дрібних підприємств.

Досвід роботи попереднього парламенту показує, що радикальне реформування податкової системи можливо лише у поєднанні з розробкою нового бюджету. Бюджетне планування має бути проведено у відповідність до вимог Конституції, яка передбачає два рівні зведеного бюджету та відносну автономність бюджетних міст, сіл, селищ і бюджету держави. Бюджет має бути оцінений від невластивих йому витрат. Посилення соціального захисту найменш захищених верств населення має відбутися за рахунок ліквідації пільг державним чиновникам та народним депутатам, скасування невинного, несправедливого розмежування пенсійного забезпечення громадян.

Наталгам ми має стати спрощення процедури реєстрації підприємств, впорядкування діяльності контрольних служб, включаючи відвідування край небезпеченого в економічному та політичному плані. Закон про податкову поліцію, зміни системи платежів, передусім скасування картотеки, посилення захисту права власності, скасування судових функцій виконавчої влади, введення в господарську практику інституту реструтури нерухомості.

Ми не маємо права залишати в стані політичної демоагії таке важливе питання, як приватизація землі. Законодавча нерегульованість цього питання лише призведе до спотворених форм приватизації; без цього важливого економічного рішення неможливо сподіватися на залучення інвестицій у відродження нашого села.

Ми маємо розплатитися клубок проблем, що виникли у зв'язку з необхідністю захисту національної виробника та дією маси угод про вільну торгівлю, які не дозволяють вводити будь-яке обмеження на импорт з відповіді країн. Не йдеться про надмір високі импортні тарифи, але абсолютну ненормальність у ситуації, коли величезні маси импортів, які надходять в Україну, здійснюються без будь-якого оподаткування.

Депутатське об'єднання «Реформи-Центр» внесе пакет законопроектів щодо законодавчого врегулювання цих чим інших важливих економічних питань. Закликаємо всіх народних обранців до співпраці в підготовці та забезпеченні їх прийняття. Від випадковості включення проектів законів до планів засідання Верховна Рада має перейти до системної законотворчості.

Актуальною проблемою є прискорення і підняття якості кодифікаційної роботи. Ми досі живемо за кодексами, які були прийняті в попередній етап нашої історії. Велика кількість прогалин, велика кількість норм, які не відповідають сьогодишнім умовам життя, вимагає не нової редакції старих кодексів, а прийняття нових кодифікаційних актів. Нова редакція кодексу і новий кодекс — це різні речі.

Першочерговим є прийняття Цивільного кодексу, який справедливо називають Конституцією приватного життя. Цивільний кодекс має врегулювати усю сферу приватних відносин за участю і фізичних, і юридичних осіб. Єдність товарного обігу вимагає від нас остаточного схвалення ідеї єдності його правового регулювання. І

ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

саме в Цивільному кодексі така єдиність має бути забезпечена.

Проект Цивільного кодексу, над яким працювала робоча група, що складалася з науковців Києва, Львова, Харкова і до якої я мала честь входити, подала на розгляд Верховної Ради проект Цивільного кодексу, який був прийнятий у першому читанні.

Але величезна кількість змін, поправок і доповнень, яка через народних депутатів була внесена самими науковцями, внесення двох альтернативних книг до цього кодексу, потреба внесення до Цивільного кодексу окремої книги «Право на підприємництво» — все це зумовило необхідність повернення проекту Цивільного кодексу до першого читання, і наше депутатське об'єднання «Реформ-Центр» незбаром подасть новий варіант проекту.

На черзі — радикальне оновлення Кримінального кодексу, запровадження нових підходів до проблеми злочинів та покарання.

Вимагає зміни цивільно-процесуальне та кримінально-процесуальне законодавство, вимагає радикального оновлення, приведення у відповідність до Конституції законодавство про судостроїт.

Якщо прийняття нових кодексів — процес доволі довгий, то існує чітка низка вузких законодавчих проблем, для розв'язання яких не потрібно багато часу, а лише політична воля народних депутатів.

У цій залі слухався питання про подання цих форм дискримінації жінок в Україні. Нині ми маємо двох міністрів-жінок, але цим проблема не вирішена. Потрібен закон, який би встановлював квоту жіночих місць у Верховній Раді, і в органах виконавчої влади. Лише так може бути подолана криза чоловічої влади, яку ми спостерігаємо повсюдно. Така квота свідчить про реалізацію

конституційного принципу рівних можливостей чоловіків і жінок.

Конституція проголосила верховенство права, а це означає, що наші закони мають бути справедливими, вони водночас мають бути розумними. Отже, справедливість і розумність мають бути тими ознаками, які повинні бути притаманними кожному закону України. Прикладом зворотного є, на жаль, чимало.

Актуальними залишаються проблеми законодавчої техніки, тобто місця та законотворення, яким не приділялося достатньої уваги. Через відсутність закону про вимоги до законів структура законів, виклад в них правового матеріалу виходили такими, як виходили.

Однією з вимог закону є прозорість думки, чіткість викладу змісту. Неформальною є ситуація, коли стаття підкоряється навіть кваліфікованому читачеві лише після третього чи навіть п'ятого читання.

Кажуть, «де два юристи — там три думки», або «закон, як дишло...». Це тому, що через нечіткість викладу кожний може тлумачити його на свій смак, а це створює умови для свавілля та нігілізму.

У свій час Наполеон казав тим, що писали закони: «Глибше незрозуміло». Але часи змінилися, і ми повинні писати закони зрозумілими для всіх.

Проблематичним залишається суттєве рішення Верховної Ради, яке приймалося неодноразово в цій залі при обговоренні законів у першому читанні: «прийняти закон за основу» або «схвалити основні положення закону». Що таке «основа», які положення закону є основними, від чого можна, а від чого не слід, не можна відмовитися при підготовці проекту до другого читання, — все це не сприймається однозначно.

Деякі закони перетворюються на своєрідні словники. Треба бути дуже обережними при виключенні

до законів англійської чи латинської термінології.

Кілька років тому одна висока посадова особа зізналася, що після прийняття закону робота над ним припиняється. І це дійсно так. З одного боку, це викликано тим, що після прийняття закону з його змінами, доповненнями, внесеннями в цей сесійний залі, виявляються неузгодженості, суперечності, невідлі вислови. Тому закон починають підправляти. Іноді це робилося навіть з ідеологічних міркувань. Оскільки не можна подавати на підпис Президенту такий сирій закон, Голові Верховної Ради слід би в Регламенті надати право вносити на додаткове голосування остаточну редакцію закону.

Актуальною є проблема надання законам чинності. Якщо чинність закону пов'язується з днем його опублікування то через короткочасність часу визначити цей день важко. А після довгого проміжку часу — це важко. Тому введення закону в дію мало б пов'язуватися з конкретною календарною датою.

Деякі зауваження щодо статусу народного депутата. Людей хвилює, яким буде ставлення нинішньої Верховної Ради до депутатської недоторканості. Від депутатської недоторканості народних депутатів слід якнайшвидше відмовитися. Водночас ми маємо виробити надійний механізм забезпечення діяльності народного депутата, захисту його від шантажу та провокацій.

Людей просто шокувала постановка Верховної Ради, яку було надано народним депутатам право приватизувати службові квартири.

Не можна не зачепити становище у Верховній Раді депутатів-мажоритарників. Іх правом є приєднатися чи не приєднуватися до якогось партійного угруповання.

Той факт, що депутат не знайшов серед партійних фракцій такої, в якій почував би себе комфортно, не може бути підставою для його дискримінації. Чому нам, позафракційним, виділено останні місця в залі? Ми представляємо велику кількість виборців і маємо право на один і той же правовий статус.

Завдання Голови Верховної Ради бачиться в тому, що він повинен забезпечити рівні права усім народним депутатам, унеможливити припинення одних і утвердження виключності інших.

Я переконана в тому, що позафракційні народні депутати будуть утверджувати себе у Верховній Раді не ходою по залу, не амбіційними претензіями на зразок: «я — це весь світ», а наполегливою працею над законами. Така праця бачиться нам магістральним шляхом порозуміння.

Як відомо, мажоритарні виборчі округи збільшилися вдвічі. Охоплюють іноді три і більше районів, протяжністю від 100 до 150 кілометрів, з кількістю виборців мінімум 160 тисяч (хоча було близько 80). Це викликає необхідність збільшення штату референтів-консультантів для таких мажоритарних депутатів, адже саме на них лягає основний тягар спілкування з виборцями, відстоювання їх інтересів.

Слід встановити жорсткий графік роботи в округах.

Велике значення має те, що усі народні депутати прийняли присягу на вірність державі, на вірність її народу. Отже, ми тим самим засвідчили, що Україна — це навічно, що інтереси українського народу, Української держави, інтереси кожної людини і кожного громадянина — понад усе. Ця обставина повинна примити в цій залі чвари щодо нашого історичного минулого. Воно було таким, яким

було, яким мовчання більшості дозволяло бути. Тому в цій залі мають бути припинені пошуки ворогів, має бути подолана монополія якоїсь політичної сили на патріотизм, на відстоювання інтересів народу. Усі ми поклялися служити народові, ми мусимо з цієї залі вивести і розповсюдити по всій Україні ідею примирення і злагоди, ми не забуваючи історії, маємо жити з поглядом у майбутнє.

Тому місія Голови Верховної Ради бачиться у забезпеченні Шевченкового наказу: «Обніміть, брати мої, молю вас, благая!».

Бути миротворцем — одна із функцій Голови Верховної Ради. Ця миротворча, стабілізуюча функція жінки могла б бути під силу. «Усвідомлюючи свою відповідальність перед Богом», — так записано в преамблї Конституції України. Визнання Бога як вищої над усіма нами субстанції, написання Бога в Конституції з великої літери має стимулювати нас усіх до усвідомлення того, що саме Бог є не лише свідком, але й вищим суддею, що саме Бог міг би допомогти нам у вирішенні конфліктів у цій залі. Місія Голови бачиться в тому, щоб нагадувати депутатам про те, що вони хрещені.

Багато мій виборців вважають, що в сесійній залі оселився злий дух, який, як отой барабашка, кидас нас, українців, одних на одних. Ми переконані в тому, що Верховну Раду, особливо сесійну залі, слід освятити. Освятя залі священниками всіх релігій та конфесій, які представлені тут через відповідних народних депутатів, була б не лише оцінкою наших душ, але й запорукою єднання. Таке єднання має, християнам, напередодні третього тисячоліття бути необхідне. Дякую за увагу!

Виступ народного депутата України Валерія ЧЕРЕПА (фракція Соціал-демократичної партії України (об'єднаної))

Шановні народні депутати! Шановні громадяни України!

Чергові вибори у вищій законодавчій орган держави стали важливою подією в житті нашої країни.

Це перші вибори після прийняття нової Конституції України, що стало етапною історичною віхою в подальшому розвитку української державності.

Люди, які втілювалися від політичного протистояння, серйозних протиріч між гілками влади, чергових обіцянок покращання їхнього життя, з надією чекають позитивних змін у суспільстві.

А для цього з'явилися об'єктивні умови.

Прийняття Основного Закону створило наразі правовий фундамент, який дав конкретну відповідь на постійне риторичне запитання, яку державу ми будемо, створив реальні умови для реформування країни і суспільства на демократичній основі, чітко окреслив розподіл функцій кожної гілки влади, закріпив основи і чинні орієнтири принципів законності в діяльності всіх органів влади.

Прийняття Конституції відкрило простір для відпрацювання і схвалення цілої низки нових законодавчих актів, внесення змін до існуючих законів, які чітко визначали б правовий статус і центральних, і місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування тощо.

Не менш важливим є те, що Конституція України надала право законодавчому органу визначити засади внутрішньої і зовнішньої політики як ідеологію, як політичні орієнтири подальшого формування загальнодержавних програм у різних

сферах життя країни, формування економічних програм діяльності уряду.

Підсумовуючи сказане, можна констатувати, що суспільство вправі очікувати серйозних позитивних зрушень і в політичному, і в економічному напрямках.

Чи виправдалися наші сподівання? Далеко не так, як очікувалося.

Одним із чинників, який об'єктивно характеризує розвиток кожного суспільства, є зростання життєвого рівня людей.

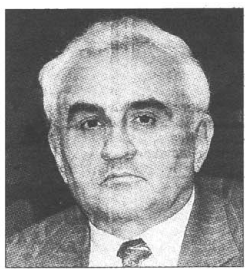
Деякі дні тому в своєму щорічному зверненні до народу Президент України Леонід Данилович Кучма дав, на мій погляд, об'єктивний аналіз політичної і економічної ситуації в Україні.

Аналіз свідчить про те, що в зовнішній політиці за цей період Україна заявила про себе як європейська держава, держава, яку визнавали на світовому, європейському рівні, яка увійшла в більшість авторитетних інституцій як рівноправний партнер. І хто що б не казав, а це факт.

У той же час ситуація у внутрішній багатьох складних проблем внутрішнього життя країни потребує більш радикальних і рішучих кроків.

Не заперечуючи деякі позитивні зміни в економіці держави, будемо об'єктивними: нам не вдалося кардинально змінити ситуацію на країні. І сьогодні про це треба казати чесно, відверто і без перебільшень, тому що без об'єктивного аналізу прорахунків і помилок неможливо винайти реальні механізми їх усунення.

Курс на впровадження рин-

кової економіки, схвалений свого часу Верховною Радою, в теоретичному плані був цілком правильним.

У той же час механізм впровадження ринкових перетворень не завжди був чітким і послідовним.

Про це свідчать результати нашого економічного господарювання.

Незважаючи на деякі ознаки стабілізації в окремих галузях, загалом нам не вдалося зупинити падіння обсягів виробництва, забезпечити основу для загальноекономічної стабілізації.

Ситуація в економіці надзвичайно складна.

Практично не працює механізм господарських взаєморозрахунків. Кредиторська заборгованість постійно зростає і досягає критичної межі. Якщо раніше ми говорили про окремі підприємства як про збиткові, то тепер цей перелік поповнили навіть окремі галузі.

Утрата на якумося етапі з боку держави впливу на економічну ситуацію призвела до розбалансованості бюджету, до непо-

мірного зростання його дефіциту.

Потребує вдосконалення механізм управління акціями, що знаходяться в державній власності.

Шілоковита більшість депутатів при обговоренні бюджету на 1997 рік звертала увагу на його нереальність, у той же час він був проголосований і прийнятий до виконання.

Спрацював, як завжди, момент безвідповідальності і взаємних поступок. А бюджет — це не політика, тут не повинно бути фракційних поступок і домоленостей. Тут повинен спрацювати тільки механізм економічних законів.

Така сама доля спіткала і бюджет поточного року. Результати виконання державного бюджету за перший квартал свідчать про те, що тенденція «продавати бюджет любую ціною, а там видно буде» призводить до трагічних наслідків.

На перший погляд, процес начебто контрольований. Утримуються стабільність валютного курсу, гальмуються інфляційні процеси. Це так.

Але якою ціною?

Сьогодні діє з виплати зарплати плати бюджетним організаціям, пенсіонерам практично не зменшується і досяг критичної межі.

Зростає заборгованість із зарплати в цілому по країні. А вже держава не має морального права декларувати те, що борг із зарплати на промислових підприємствах або в сфері АПК утворився з вини тільки керівників підприємств. Цей процес має бути керованим з боку держави.

У той же час підприємства опинилися в замкнутому колі.

З одного боку, відсутність обігових коштів, зниження амортизаційних відрахувань збільшують частку взаєморозрахунків за рахунок так званого бартеру. А це негативно впливає на фінансово-господарську діяльність підприємств, зменшує відрахування до бюджету, відкриває додаткові канали для корупції і шахрайства.

На мій погляд, схвалена урядом постановою щодо заборони взаємозаліку бюджетних організацій позитивно спрацює на збільшення надходжень до бюджету перші 4 — 5 місяців, а потім негативні тенденції матимуть обвальний характер.

Мені відомо, що уряд готує пропозиції відносно зниження дефіциту бюджету до 2,5 відсотка від ВВП (валового внутрішнього продукту), щоб скорегувати до нормативу річний дефіцит бюджету.

Верховна Рада разом із Кабінетом міністрів повинна в максимально короткий термін розглянути це питання. Частково доведеться піти і на непопулярні кроки із зменшення дефіциту бюджету.

Але я категорично проти латання дірок у бюджеті в його витратній частині за рахунок скорочення соціальних програм.

Навіпаки, треба терміново запровадити невідкладні заходи соціальної політики, прискорити пенсійну реформу.

Треба більш жорстко контролювати реалізацію доходної частини бюджету. Потрібні рішучі дії з боку уряду із збільшення обсягів виробництва

(Закінчення на 6-й стор.).

(Початок на 5-й стор.).

промислової продукції, підвищення відповідальності керівників державних підприємств за ефективне використання державного майна.

Повторюю, рішучі й конкретні дії.

Але не шляхом голого диктату і перетасування кадрів, а шляхом продуманої економічної політики через урядові програми.

Потребу негайного розв'язання проблеми подолання платіжної кризи.

За останні роки урядові структури розробили 8 (вісім) програм. На превеликий жаль, жодна з них не виконана, всі вони залишилися на папері.

Більше того. Кожна програма декларувала пріоритетні напрями. Це, як правило, були — агропромисловий комплекс, машинобудування, легка і харчова промисловість. Тобто ті галузі, які працюють на кінцеву продукцію або мають швидкий оборот капіталу. Усе розумно. Але дивна річ. Якраз ті галузі на фініші року мали найбільший спад обсягів виробництва.

За останні 6 років обсяги виробництва в легкій промисловості зменшилися на 6 (шість) разів, частка машинобудування в загальному обсязі виробництва продукції по країні впала з 27 відсотків до 14.

На жаль, приклади непродуктивних, неконтрольованих процесів у реалізації урядових програм можна продовжити.

Така сама доля спіткала і «боротьби» за скорочення частки бартерних операцій. Замість скорочення масою зростання.

Сьогодні серед економістів є дві точки зору відносно ситуації в фінансово-кредитній системі. Одна — подальше зменшення національної грошової системи шляхом зниження рівня інфляції до 7 — 10 відсотків, друга —

нам не обійтися без емісії в розумних параметрах. Це питання не має бути предметом довгих дискусій. Треба приймати рішення. І, на мій погляд, це повинні бути одні з розділів економічної урядової програми.

Згідно інформації уряду, програма готова і її треба в установленому порядку подати до парламенту для обговорення і подальшого схвалення.

Програму уряду плюс до неї план соціально-економічного розвитку країни якраз і буде основою, так би мовити, базою для виправлення державного бюджету на наступний 1999 рік.

Хочу підкреслити, що схвалення Верховною Радою програми уряду — це елемент відповідальності обох структур за реалізацію документа.

Тому логічно постають запитання: На якій податковій основі розробляється бюджет? Яку бюджетну резолюцію схвалить Верховна Рада 15 червня?

Якщо стара податкова система задавила вітчизняного товаровиробника, не стимулює зростання доходної частини бюджету, то чому гальмується процес розробки і прийняття нового блоку питань стосовно податкової системи?

Скільки точилося розмов навколо її зміни, лібералізації, скільки створювалося робочих груп, які місяцями в умовах ізоляції напружували пакети законодавчих актів із питань нової податкової системи. Багато хто на ниві податкової системи захистив дисертації, дехто став «батьком реформи» або «дійсним реформатором», а податковий пакет не має і сьогодні.

Прийняті в минулому році три закони, в тому числі про ПДВ й інші, при реалізації виявилися гіршими за попередні.

Багато галузей виникло навколо повноповнення доходної частини бюджету за рахунок приватизації. А результат — мізерний. Із запланованих 500 млн. грн. — отримали п'яту частину.

Зате в процесі приватизації виникли колізії навколо таких гігантів, як Миколаївський глиноземний завод і нафтопереробний завод «ЛННОС». Запорізький феросплавний та інші.

Не можу обійти увагою ще одне питання.

Я повністю погоджуюсь з тезою, що треба виправити модель послання структурної політики, політики пріоритетів з інноваційного політичного.

Треба відірвати технічний і науковий потенціал держави. Україна завжди була високотехнологічною країною. Але за гаслами і розрахунками мають бути конкретні дії.

Усі розуміють, що не може бути зростання виробництва з випуском продукції на рівні світових стандартів без упровадження нових технологій, причому максимально енергоощадних.

А це можливо тільки за умови зміни інвестиційного клімату, збільшення капіталовкладень. І це повинен бути пріоритет.

Робиться все навпаки. Наука фінансується за залишковим принципом.

Світова практика показує, що нормальне співвідношення капіталовкладень від частки ВВП дорівнює 6—6,5 відсотка. На стадії розробки бюджету на минулий рік цей показник дорівнював 0,27 відсотка, тобто в 20 разів менше від нормативу. Потім його підправили.

Така тенденція призвела до старіння основних фондів підприємств, до величезних перевитрат в енергоспоживі, відслідкує відсотків яких ми купуємо за кордоном за валюту.

Усе це кажу для того, щоб підкреслити, що Верховна Рада не може бути осторонь цих процесів в економіці, більше того, через бюджетну і податкову політику, через схвалені програми уряду повинна впливати на ситуацію. А це можливо і треба зробити тільки через досконалу нормативну і законодавчу базу.

І це одна серйозна проблема.

Росте безробіття. Ця цифра сьогодні дорівнює 4,3—5 млн. осіб. Реструктуризація окремих галузей, в тому числі вугільної промисловості, призводить до скорочення робочих місць. Це вже серйозна соціальна проблема. Один із шляхів її розв'язання — створення малих і середніх підприємств.

Водночас недосконала податкова і бюджетна політика гальмує процес розвитку малого бізнесу, практично паралізує розвиток сфери АПК.

Необхідно впровадити політику послаблення податково навантаження на фонд заробітної плати і довести його до розумної межі десь у параметрах 36—38 відсотків.

Проблеми податкової системи, відсутність пересудов для активізації інвестиційного клімату, затягування з прийняттям законів з питань лізингового фонду, відсутність довготривалого кредитування, гальмування реформування банківської системи — все це потребує за законодавчого регулювання, спільної праці законодавчих і виконавчих структур.

Звідси деякі особисті думки з приводу поліпшення роботи Верховної Ради.

Перше. Якості підготовчих документів. Давати оцінку діяльності Верховної Ради по кількості опрацьованих і прийнятих законів — справа необ'єктивна.

Розробка Цивільного кодексу — це одне, поправка до якого закону — теж одиниця, але іншого обсягу.

На мій погляд, до серйозних недоліків у роботі минулого парламенту належить спроба, як кажуть, «видати на-гора» величезну кількість законопроектів, що негативно впливало на

їх якість. Тому не дивно, що за 4 роки з розділу «Економіка» ухвалено 192 закони, 2/3 (дві третини) з яких — це зміни і доповнення до законопроектів, які схвалювалися декілька місяців тому. Аналогічна ситуація і з постановами Верховної Ради. Із 368 постанов більше половини — зміни й доповнення.

Друге. Проблеми подолання «ветов».

Тільки в листопаді минулого року розглянуто одинадцять законів, щодо яких Президентом застосовано право вето, майже півтора десятка законів, повернутих Президентом, чекають уже на новий склад парламенту.

І це не поодинокі факти неузгоджених дій двох гілок влади. А готують законопроекти одні й ті самі структури виконавчої влади. Закони в країні одні, а трактується юристом різних інституцій довільно.

Цілком логічно, що і законодавцям, і урядовим структурам יש недоречність треба узгоджувати на стадії проектних розробок. Потребу серйозного владотворення і така форма інформування депутатів, як «День уряду», який в останній період замість конструктивного розгляду важливих питань набув форми популістського діалогу залу з доповідцями, часто дуже слабо підготовленими з того чи іншого питання.

Уже не кажучи про те, що після розгляду питань, до речі, таких важливих, як пенсійне забезпечення, виплата зарплати й інші, контроль за виконанням рішень, як правило, був неідеальним.

На мій погляд, потребує серйозного аналізу практика застосування депутатських запитів. Тільки на адресу Президента торік направлено близько 200 запитів. Це не краща форма співробітництва.

Треба більш чітко виправити і практику проведення так званих «шолобових ранкових «розмовок», на які витрачається багато часу часто з популістських міркувань. Для цього достатньо раз на тиждень планувати годину на так зване «різ-не».

Не додає авторитету двом гілкам влади і постійне вирішення деяких питань через Конституційний й Арбітражний суди. Мається на увазі тягання навколо приміщення по вул. Банковий, 5—7, штучні проблеми під час вирішення питання будівництва житла тощо.

Треба намагатися всі проблеми розв'язувати шляхом домовленостей і компромісів під час особистих зустрічей, які треба робити системними, а не втягувати депутатський корпус і інші інституції в безсільні дискусії та конфлікти.

Наступне. Потребує вдосконалення і механізм проходження підготовлених тих чи інших нормативних актів через юридичні структури. На мій погляд, створений при Верховній Раді Інститут законодавства повинен активізувати свою роботу, а разом з постійними комітетами і аналітично-експертним відділом (який, до речі, працює непогано) взяти на себе тягар відповідальності за підготовку документів для розгляду на сесії.

І ще одне. Щодо питання контрольних функцій за реалізацією ухвалених рішень з боку постійних комітетів Верховної Ради. Діючий механізм — недосконалий. Іде періодична констатація фактів. Прикладом може бути Закон «Про пріоритетний розвиток села». Введений дію в 1993 році, протягом усього періоду не працював.

А механізм юридичного впливу практично відсутній. Таких прикладів можна навести десятки.

Це свідчить про те, що при опрацюванні законодавчих актів не завжди враховувалися реальні можливості навантаження

на доходну частину бюджету, чи то не відпрацьовувалися техніко-економічні обґрунтування. Жоден закон не повинен прийматися на хвилі популізму.

На мою думку, один із заступників Голови Верховної Ради повинен взяти на себе координацію дій всіх комітетів економічного блоку з урядовими структурами, які займаються розробкою законопроектів, пов'язаних з економіко-фінансовими проблемами.

Підсумовуючи сказане, цілком очевидно, що без ефективного механізму контролю всього законодавчого процесу досягти ефективності в роботі парламенту проблематично.

З моєї точки зору, нам необхідно виправити модель роботи Верховної Ради, яка стимувувала б максимальне допрацювання законопроектів у комітетах, погодження у фракціях і мінімально витрачати часу при обговоренні на сесійних засіданнях.

Регламент роботи 3 тижні підряд по 6—8 годин на добу в сесійному режимі — неефективний. Звідси, як кажуть «багаторестартажники», які голосують за відсутні, дається визнає й втомленість, й інші психологічні фактори, що значно погіршують велику кількість помилок.

Потребують ґрунтовного аналізу і пропозиції депутатів щодо конкретного часу, відведеного тільки для розгляду того чи іншого документа.

Заслужують на увагу і пропозиції спрощення процедури другого і третього читання.

Все це ми б опрацювали Комітет з питань Регламенту, підготувати відповідні зміни до Регламенту до розгляду на сесії. Шановні колеги!

Фракція Соціал-демократичної партії України (об'єднаної) висунула мою кандидатуру на посаду Голови Верховної Ради України у дуже непростий і відповідальний час, коли відбувається структурізація і самого законодавчого органу, і суспільства в цілому.

Я хочу подякувати членам фракції за високу довіру.

У час, коли ми вже визначилися із чітким підлоєм парламенту на партійній фракції, необхідно прийти до внутрішньої згоди всередині Верховної Ради, скласти своєрідний кодекс честі між собою, який би дозволив нам, незважаючи на відмінності в політичних поглядах, визначити пріоритети законодавчої діяльності.

Я зобов'язуюсь, у разі обрання мене Головою Верховної Ради, підтримувати корисні ініціативи усіх груп і фракцій, а також окремих депутатів, незважаючи на своє особисте ставлення до їх політичних переконань.

Такі раціональні цілі можуть стосуватися поліпшення економічної ситуації в країні, створення умов для розвитку малого і середнього бізнесу, покращення ситуації в АПК та інших напрямів нашої роботи.

Незважаючи на різні оцінки перебігу подій у державі, ми повинні сконцентруватися на розв'язанні основних політичних та економічних проблем, важливих для всієї нації, для функціонування українського суспільства на подальші чотири роки існування парламенту.

Основна проблема — це подолання дисбалансу між гілками влади та утвердження принципів місцевого самоврядування. У перші дні своєї роботи за законодавчий орган має виконати своє конституційне право й ухвалити Основні засади внутрішньої і зовнішньої політики, чітко окресливши завдання уряду в цій сфері. На до парламенту нинішнього скликання випадає схвалення концепції адміністративної реформи. Вона має передбачати максимальне зменшення впливу апарату різних структур, у тому числі й

парламенту, під час ухвалення важливих для держави рішень.

Я знайомий з цією проблемою не на словах. Близько я зіштовхнувся з нею під час своєї роботи у ролі міністра транспорту, коли відчув на собі силу такої вічної структури, як бюрократичний апарат, який частіше, виявляючи елементи амбіційності, здатний максимально загальмувати, а інколи й направити в інше русло розв'язання багатьох важливих проблем.

Тому Верховна Рада мусить стати на партнерських засадах ефективним механізмом контролю за діяльністю усіх органів виконавчої влади, але не осередком боротьби з ними. Мається на увазі контроль через законодавчу сферу.

Ми, як обранці народу, повинні показати приклад усім іншим політикам у виконанні Конституції, чіткого дотримання законів України.

Парламентові слід консолидуватися також навколо здійснення судової реформи, остаточного ухвалення таких необхідних для утвердження громадянського суспільства проектів Цивільного та Господарського (комерційного) кодексів. Забезпечення законодавчої бази для утвердження незалежності суду.

Одне із основних завдань Верховної Ради, запорука нашого повноцінного співробітництва з Радою Європи.

Ми повинні бути зацікавленими у створенні прозорого й чіткого законодавства у галузі малого і середнього підприємництва, встановлення чітких правил гри на ринку.

Вважаю за необхідне підкреслити ідею, висловлену Президентом Леонідом Кучмою у щорічному посланні до парламенту, про необхідність ухвалення нового Податкового кодексу і подальшого 5-річного мораторію на зміни до нього. Позаяк саме чіткі податкові закони можуть бути запорукою успішного залучення іноземних інвестицій і функціонування вітчизняного бізнесу.

Серед основних політичних завдань Верховної Ради повинні постати і схвалення закону про політичні партії, який дасть новий поштовх до остаточної структурізації суспільства природним шляхом. Чітке визначення політичної опозиції, як можна було б розробити в рамках цього закону, допомогло б окреслити її права й умови її постійної діяльності.

Політичними партіями, протиставляючи натомість методи цивільної дискусії.

Шановні народні депутати!

Я погодився на висування моєї кандидатури від фракції й тому, що мені потрібна ця посада, це крісло. На нього є чимало не менш досвідчених і достойних претендентів. Я відчуваю потребу використати свій багаторічний досвід парламентарі в новій якості.

Я є завжди залаштований відкритим для критики і з боку своїх колег, і з боку засобів масової інформації. Вважаю за необхідне запровадити шокартальні звіти перед парламентом Голови Верховної Ради та його заступників про виконану роботу, включаючи і фінансовий звіт. Можливо, слід внести відповідну поправку до Регламенту.

Робота керівництва парламенту мусить бути максимальною гласною й відкритою, базуватися на позитивному досвіді попередніх законодавчих органів і попередніх поколінь творців Української держави.

Як ви знаєте, в розумних межах я — людина компромісу. Водночас у мене достатньо волі й характеру, щоб відстоювати думку кожного з нас і постійно підтримувати авторитет вищого законодавчого органу країни.

Дякую за увагу!

Виступ народного депутата України Олександра ЄЛІЯШКЕВИЧА (фракція «Громади»)

Шановні народні депутати, шановна Президіє, шановна громадо!

Я дуже влячний тим колегам, які висунули мене кандидатом на цю високу посаду. І хочу дещо обгрунтувати, чому я погодився балотуватися і чому вирішив зайняти місце на цій високій трибуні, з якої неодноразово виступав.

Так, я міг би спокійно чекати, коли так звані зірки першої величини, про яких іде мова по телебаченню, контролюваному виконавчою владою, підуть у бій. Міг би спокійно чекати розвитку подій, сценарій яких давно вже написаний на вулиці Банковій. Але вважаю, що в цей час відсиджуватися за спинами інших політиків просто неможливо. Тим більше, що я погодився на пропозицію Президента України, який фактично і запропонував мені балотуватися на цю посаду, тому що Президент України дуже боїться, що Головою Верховної Ради може стати людина, яка буде на цьому місці займатися президентською виборчою кампанією... Так сталося, що під час президентської виборчої кампанії мені ще не було необхідних 35 років, і я просто не маю такої можливості, тому, Леоніде Даниловичу, заспокойтесь, я таки той самий кандидат, який може вас влаштувати.

Більше того, вважаю, що, безумовно, у цій складній ситуації Головою Верховної Ради може бути тільки особа, яка виграє у мажоритарному округу. У нас змішана система, у нас різні депутати. І ті депутати, які з тих чи інших причин не виграли в мажоритарному округу, будуть у дуже скрутному психологічному становищі, тому що, безумовно, пройти випробування мажоритарним округом — серйозний іспит.

Ну, і політ, який відбувався не тільки на виборах, а й після виборів, коли почався другий етап виборів, коли органи прокуратури, органи державної виконавчої влади все ролі для того, щоб «вигнати» тих депутатів, які перемогли, але не влаштували Президента України... І тому я хочу сказати, що нам ще довго доведеться вивчати досвід виборчої кампанії, нам ще довго доведеться займатися виборчим законодавством. Щоб забезпечити нормальні умови для того, щоб у майбутньому пристойно формувалася законодавчий орган країни.

Чим унікальна ця Верховна Рада? На мій погляд, перше — це Верховна Рада, до складу якої вперше в історії незалежної України не входить народний депутат Леонід Кучма. Може, завдяки цьому він поступово зрозуміє, що Верховна Рада — не управління адміністрації Президента з питань законодавчої діяльності, а парламент країни, обраний українським народом для прийняття необхідних суспільству законів. Може, в Україні з'явиться шанс, що у формулі «Конституція в ім'я людини і для людини» Леонід Данилович Кучма слово «людина» не буде сприймати так конкретно і отождествляти це слово зі своєю особою.

Безумовно, на його погляд ця особа є видатною. На мій погляд, дуже видатною, настільки видатною, що його прем'єрсько-президентську діяльність можна порівняти ли-

ше з такою категорією, як надзвичайне стихійне лихо.

Дуже хотів би, щоб Президент України врешті-решт припинив систематично порушувати Конституцію і тим самим як вища посадова особа держави подав приклад усім іншим: приклад поваги і безумовного виконання норм Основного Закону держави всіма без винятку — депутатами, міністрами, прокурорами, правохоронцями і т. д.

Я вже казав, що протягом попередніх чотирьох років неодноразово з цієї трибуни висловлював свої думки і погляди щодо економічних, соціальних та політичних проблем, які існують в українському суспільстві. Ці погляди загальновідомі, як і моє глибоке переконання, що бездарне і безвідповідальне вище керівництво держави не златне, не спроможне приймати компетентні, ефективні і своєчасні рішення стосовно абсолютної більшості проблем українського народу та країни. Більше того, діяльність всіх без винятку, підкреслюю, всіх без винятку урядів України, які призначала Президентом, лише поглиблювала кризові явища і зрештою ілюструє тезу, що в умовах праці теперішнього тимчасового уряду президента фєдєрації футболу стала вже аксіомою: «Єдиним прибутковим бізнесом у країні є бізнес на державному бюджеті та бізнес на інших видах державних ресурсів». Безумовно, це відбувається під час катастрофічно збільшуваного внутрішнього та зовнішнього державного боргу, хронічного падіння валового внутрішнього продукту. В той час, коли заборгованість у зарплатній платі, пенсіях, інших соціальних виплатах реально стала головною проблемою національної безпеки і яка інколи, справді, розглядається відповідними виконавчими державними органами вперев'ї між боротьбою з політичною опозицією та звітима про чергові досягнення Президента Кучми та його оточення.

До речі, досвід України часів нашого Президента, напевне, це довго буде вивчатися світовою економічною наукою. Скільки може людина, не отримуючи ані зарплатню, ані пенсію чи інший вид доходів, фізично існувати і при цьому кожного дня вивчати з екранів українського телебачення звіт про робочий час Президента?

Гадаю, що про нашого Президента можна було б говорити дуже багато, але найголовніше, аби ми усвідомили свою історичну місію, історичну місію нашої Верховної Ради. Ви знаєте, коли колега Чародєєв на власний погляд розповів про те, як ухвалювали Конституцію, то це походить від незнання. Його інтерпретація свідчить про те, що колега Чародєєв не зрозумів, що в випадку неухвали компромісного документа, що у випадку, коли б Верховна Рада минулого скликання не знайшла б компроміс у цьому сесійному залі, він не був би народним депутатом України і не мав би змоги вільно висловлювати свою думку навіть за теперішніх важких умов.

Гадаю, історична місія нашої Верховної Ради — усвідомити, що таке парламентаризм, усвідомити, що парламент — самостійна гілка влади, усвідомити, що саме ми

маємо готувати ті необхідні закони, які кінце необхідні країні. Саме ми повинні робити все заляд того, щоб виконавча влада виконувала ці закони, а не навпаки.

Ми повинні забезпечити нормальне передавання президентської влади. Восени 1999 року у нас мають відбутися вибори Президента. І мені дуже хотілося б, щоб ці вибори відбулися якомога раніше, або щоб Президент України у серпні, коли досягне пенсійного віку, як будь-який з пенсіонерів, написав заяву про закінчення роботи у зв'язку з неспроможністю працювати на цій посаді.

Але, на жаль, цього не статися. І ми повинні підготуватися до того, що теперішнє керівництво країни до кінця триматиметься за свої повноваження, до кінця триматиметься за свої привілеї. А ми повинні забезпечити нормальний хід виборчого процесу.

Мало того, саме тепер ми маємо розпочати роботу щодо прийняття необхідних законів. Саме тепер, коли на депутата не висить «ламоклів меч» виборів, саме тепер, коли ще в головах свіжі ідеї, ще на пам'яті зустрічі з депутатами, коли ще пам'ятається, на яких гаслах проходили до парламенту ті чи інші його представники.

Шкоду, що ми змушені витрачати час на те, щоб битися за право на трансляцію сесії Верховної Ради в буквальному розумінні цього слова. На те, щоб працювати проти сценаріїв, що розгортаються. Та попри те, що ми маємо цим займатися, насамперед ми маємо в корені переглянути роботу законодавчого органу.

Ми маємо зрозуміти, що насамперед необхідно перейти від кількісних показників до показників якості у роботі. І коли попередня Верховна Рада прийняла 2340 законів і постанов, то нам вистачило б, як мінімум, у три-чотири рази менше, але ці документи мають бути ретельно підготовлені, продумані, мають відповідати реальності, мають бути такими, щоб кожний громадянин України міг у них розглядатися, мають бути такими, щоб давати поштовх розвитку економіки.

Кажу й про законодавство в галузі податків, в галузі бюджетної системи, в галузі приватизації і адміністративної реформи. Ми маємо прийняти Цивільний кодекс, маємо прийняти необхідні законодавчі акти, які даватимуть судовій владі справжню незалежність і зможуть забезпечити розв'язання суперечок за нормальних умов.

Я хотів би, щоб головним у діяльності Верховної Ради цього скликання була робота в комітетах, у фракціях, а хотів би, щоб погоджувальна рада

фракцій працювала ефективно. Хочу, щоб у цьому органі, як і в цьому сесійному залі, ми абстрагувалися від політичного забарвлення, від тих чи інших політичних уподобань, а приймали рішення, виходячи з необхідності, продуманості, виваженості, як і має бути в депутатській діяльності.

Безперечно, нам необхідно ухвалити поправки до Конституції України, щоб Верховна Рада могла формувати уряд. Тільки таким чином Верховна Рада може брати на себе політичну відповідальність за те, що відбувається в країні. Ми одержали структурований Верховну Раду. Шоправда, вже тут, у сесійному залі, я знаю, що це комуус не подобається, але я завжди кажу свою думку. Ми намагалися зайти наперед, і наші партіїйї ледве не силоміць стали загнані тими чи іншими своїми рішеннями безпартійних наших колег у фракції. Вважаю, це неправильно. Так, це природний процес, але не треба його прискорювати. Бо це ще й привів для того, щоб Конституційний Суд спиймав нас у своєрідну пастку. Ми маємо зрозуміти, що працюємо за умов, коли закони повинні бути ухвалені більшістю у 300 голосів. І ці закони мають бути юридично вивірені, щоб не давати Конституційному Суду так чи інакше їх трактувати, так чи інакше скасовувати рішення Верховної Ради.

Ми маємо змінити Регламент Верховної Ради для того, щоб чітко виділити час для голосувань у сесійному залі, щоб кожний народний депутат України міг спокійно планувати свою роботу.

Ми маємо створити умови всім народним депутатам України для нормальної законодавчої роботи. Не лише фракціям, не лише керівникам комітетів, а й усім без винятку народним депутатам України.

Хоч би хто що казав, та народний депутат України без кабінету, без комп'ютера, без необхідного технічного оснащення — це та людина, якою маніпулюватиме виконавча влада, якою маніпулюватиме апарат Верховної Ради, яка не зможе повноцінно виконувати свою роботу. Коли цього не доб'ємося разом, то, на жаль, вали Верховної Ради позаминулого і минулого скликань повторяться і в нинішньому сесійному залі.

Нашим законодавчим органом намагалися маніпулювати.

Нині розробляють велику кількість сценаріїв: як зробити так, щоб Верховна Рада не працювала; як зробити так, щоб Верховну Раду було дискредитовано. Нам кажуть про співробітництво гілок влади і наступного дня після початку роботи Верховної Ради вимикають трансляцію. Нам кажуть про співробітництво і першого ж дня, порушуючи Регламент, роблять так, що Президентів України новобрані народні депутати України не можуть поставити запитання. Нам створюють такі умови, за яких ми маємо захищатися. Але ми маємо відповідати виключно своєю роботою, прийняттям законів. І такі, якісні, проекти законів ми можемо готувати.

Персональний склад Верховної Ради каже про те, що коли максимально використувати потенціал кожного народного депутата, то Верховна

Рада цього скликання зможе впоратися зі своєю історичною місією: зможе реально знизити податки, зможе реально створити нормальну бюджетну систему, за якою бюджетні сіл, селищ і міст матимуть необхідні кошти, зможе розв'язати злочинні проблеми, насамперед з виплати заборгованості у зарплатній платі. Зможе, коли серйозно підійде до того, що у нас є в державі.

Законодавчим органом країни намагалися маніпулювати, як я вже казав, дозволяють собі ставити під сумнів його статус, повноваження, його рішення, заважаючи при цьому, що його обирає весь народ, і жодна посадова особа не може починати дискусію щодо доцільності співпраці з Верховною Радою.

Намагання окремих можновладців та політичних сил, утворених виконавчою владою, нав'язати черговий деструктивний сценарій не може не викликати здивування. Невже й досі не згадали, що Верховна Рада має такий запас міцності і життєздатності, що будь-яка спроба розпустити парламент повністю приречена.

Я звертаюся до Президента, і це раз повторюю це: Верховна Рада має такий запас міцності і життєздатності, що будь-яка спроба розпустити парламент повністю приречена. Третина депутатів тут мають досвід законодавчої роботи в умовах штучно провокованих конфліктів і приклади необхідний імунітет здорового глузду.

Не треба плекати ілюзії: жоден Голова Верховної Ради ніколи в майбутньому не задовольнить Президента Кучму. Єдиний, хто його влаштує, — це хтось вищеказаний у пробірі або створений методом клонування за його зомовленням. Але таких, на щастя, в сесійній залі немає. З усіма іншими доведеться рахуватися. Причому рахуватися потрібно буде не тільки з Головою, а й з народними депутатами і українським народом. Ми приймаємо рішення на для трикутника Банкова-Садова-Грушевського, а для всієї країни. Президенти, прем'єри, депутати приходять і йдуть, а люди залишаються з тими законами, які приймає парламент.

Незважаючи на ті труднощі, які в нас є, незважаючи на те, що ми дуже різні в цьому залі, Верховна Рада повинна прийняти виважене і мудре рішення: обрати Головою людину, яка здатна консолідувати парламент залля ефективної законодавчої діяльності. Ми повинні обрати керівництво таким чином, щоб нам не було соромно за нього і за наш вибір і зараз, і через чотири роки. Щоб ніхто не казав, що у Верховної Ради не все гаразд з головою.

На жаль, з головами в деяких інших державних конституційних інститутах справді існують серйозні проблеми. І я не хочу, щоб наші люди були постійними заручниками проблем з головами у державних мужів. Щоб через це практично кожен громадянин мав головний біль.

Народна мудрість засвідчує: «Ріба псується з голови». І, як каже «народна артистка» Верка Сердючка: «Або наведіть порядок з головою ілі что-то будем рєшєть!».

Спасибі!

Виступ народного депутата України Євгена Смірнова (фракція «Громади»)

Шановний Головуючий!
Шановні народні депутати!
Шановні виборці!

Насамперед я дякую тим колегам, які висунули мою кандидатуру для обрання на посаду Голови Верховної Ради України.

Дуже коротко про себе.

Українець, 51 рік, освіта вища, позапартійний, член фракції «Громади», депутат Верховної Ради попереднього скликання, член Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією (як ви, до речі, минулого четверга благополучно ліквідували). З грудня 1996-го по 11 травня цього року — голова слідчої комісії Верховної Ради щодо Палацу культури «Україна».

Отже, як один із претендентів на цю високу посаду я маю сказати наступне.

Напевно, не треба змальовувати теперішній стан України — живописців тут і без мене знайдеться багато. Достатньо мовити, що крім тих наших громадян, які лямками за поспадливим спілкувалися з іноземними банкірами та їм подібними, крім урядовців усіх рівнів та кримінальних злочинців (що часто є одним і тим самим) народ України знаходиться на межі катастрофи, що видно навіть з вулиці Банкової крихіт записку пілвіку фірми «Уніком». Мільйони голодують чи знаходяться на межі голодування, тисячі ж, обікрайши ці мільйони, забравши в них навіть жалюгідні пенсії і зарплатні, мають все.

Ні про яке зростання виробництва (і це ви знаєте не гірше за мене) немає й мови (крім, звісно, брехливості). Натомість є армія безробітних, беззарплатних, безпенсійних, яка постійно зростає.

Єдиний, так би мовити, «здобуток» можновладців — більш-менш стабільний курс гривні, зумовлений постійним неконтрольованим (чи контролюваним не в той бік: згадайте знамениту урядову ніч 18 січня цього року і 1 мільярд позик у Німеччину та Японію) брагман у значній мірі розкрадування іноземних кредитів, сплата самих лише річних відсотків по яким невдовзі сягне близько половини внутрішнього валового продукту, кредитів, за які сповна не якісь там міфічні правники, а вже наші діти й онуки заплатять тим, що на місці України залишились огороджена колючим дотром і зрідка заселена мутантами пустеля. Ліквідація до цього є 12,5-мільярдний (в гривнях) борг уряду за останні 9 місяців чи, ще краще, реструктуризація боргів, власне — обкрадання держави на суму 1 мільярд 400 тисяч доларів. (Документи підписано близько тижня тому. І з цього приводу, мабуть, знову треба створювати депутатську слідчу комісію.) І кінця всьому цьому не видно...

І справа тут не в повільних темпах реформ, не в відхиленні від їх, так би мовити, стратегічного курсу, і навіть не в їхньому змісті, а, тим більше, не в недостатній кількості економічних заходів чи в відсутності належного правового поля. Справа геть в іншому. Десятки, якщо не сотні літ, вдовбують у голови, у свідомість і еліти, і мас, що первинно є економіка і що політика визначається саме нею, вдовбують це політично по-

лярні сили, прекрасно знаючи, але з егоїстичних чи з інших, ще гірших, міркувань, приховуючи істину: завжди і скрізь, в будь-якому суспільстві, в будь-якій державі первинною була, є і залишається саме політика. Чи точніше, той її верхній шар, який називається владою.

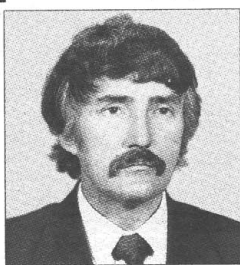
Як у державі влада, така у ній і економіка, а не навпаки. І якщо влада у державі злочинна, якщо нею керує кримінальна зграя, то держава у руїнах, а її громадяни перетворюються на натовпи жербаків, безробітних і кримінальників за будь-якої проголошеної цієї владою на словах лізії економічної моделі.

Саме в такій ситуації ми опинилися, і саме нам, Верховній Раді, треба рятувати державу. І не колись, а тепер. Роль Верховної Ради у виході України з тотальної кризи, якщо не сказати катастрофи, мала б бути (а у випадку із Верховною Радою попереднього скликання — могла б бути) вирішальною. Не оплакуючи, бо це абсолютно нічого не дасть, чотири попередні, зовсім не змарновані роки, і тут не можна не сказати, що який не позиція і не дії Верховної Ради минулого скликання, то ситуація була б ще гіршою, і навіть мінімальних шансів на порятунок держави не лишилося б. Роль теперішньої Верховної Ради у виході з кризи я бачу в наступному. Коротко, тезово.

Перше. Апарат Верховної Ради, організації роботи. На відміну від модного по сьогоднішньому (ви це чули) навішування всіх негарзів у роботі Верховної Ради на її апарат я вважаю, що в цілому і його структура, і його робота значних змін не потребують: на загальне оптимізацію. Інша річ, коли якийсь підрозділ, що обслуговує якийсь комітет, чи інша служба не працюють, як слід. Але тут провина голови комітету та його заступників чи керівника служби, а не апарату взагалом. Треба бути вимогливими.

Поруч із цим — і це обов'язок Голови Верховної Ради і його заступників — треба невідкладно створити хоча б прийнятні умови для роботи в комітетах Верховної Ради. Зокрема вони мають бути забезпечені у режимі «плюс» усією необхідною оргтехнікою, а члени комітетів — кабінетами, в яких працювало б не більше двох депутатів. Голова Верховної Ради має покласти край голосуванню чужими картками за фактично відсутніх депутатів. Це просто зробити, запровадивши не одинарний, як було і є, на жаль, і тепер, а потрійний контроль відвідування пленарних засідань: реєстрація біля столів реєстрації — перше, друге — реєстрація картками в залі реєстрації о 10-й, 12,30, 14-й, 16-й та 18-й годинах, третє — відповідальність керівників фракцій за присутність у залі членів фракцій. Присутнім вважається той, хто не пропустив жодної реєстрації. Депутати ж, які голосують чужими картками, мають автоматично не допускатися до 5 наступних пленарних засідань. Відповідні зміни треба внести до Регламенту Верховної Ради.

Друге — робота над законопроектами. Як вже не раз мовилось у цій залі, але так і не бу-

ло зроблено, ця робота на 90 відсотків має відбуватися у профільних комітетах. При обговоренні законопроектів у першому читанні, оскільки парламент тепер у нас структуровано (добре це чи ні — то інша справа), право на виступ повинні мати тільки представники фракцій, по одному депутату від фракції. На друге чи, за потреби, третє читання законопроект має вноситися тільки тоді, коли буде знято всі протиріччя між профільними комітетами й авторами поправок від фракцій. Для цього комітети мають оприлюднювати (якщо треба — в закритому режимі, винятково для депутатів) графіки і зміст своїх засідань.

Третє і основне — нинішня виконавча влада і президентські структури дуже хотіли б бачити Верховну Раду таким собі штампувальником законів (в ідеальному випадку — ними ж і розроблених), який у їхні дії ніяк не втручається, тобто повністю видає країну на відкуп названим структурам.

І дійсно, після підписання Конституційної угоди та прийняття Конституції Верховну Раду майже позбавлено контрольних повноважень. Можна згадати лише лічені випадки не просто балаканини, а серйозного викриття незаконних дій перелічених структур. Далі так тривати не може... У нас є рік, добре, як що два, для порятунку держави. Теоретично це може зробити не народ, у якого, припустимо неймовірно, все-таки урветься терпіння (це ріки крові, пролітоті даремно), не група високопосадовчих змовників, які вирішили усунути криміналітет від влади. Такий шлях хоча і має шанси на успіх, буде визнано так званою світовою спільнотою нелегітимним з усіма наслідками, що випливають; не самі, звісно, корумповані владні структури, що про них йшлося вище, а Верховна Рада України.

Для цього потрібно із додержанням всіх конституційних і регламентних норм конституційною більшістю внести зміни і доповнення до Конституції України з метою:

Перше. Збереження державності України (а сьогодні вона під серйозною загрозою).

Друге. Ліквідації інституту президентства в Україні (іншим шляхом існуючий режим не змінити).

Третє. Створення Верховною Радою України Комітету національного порятунку України у складі 45 осіб, в тому числі, можливо, і не депутатів, з наданням йому всіх владних повноважень в державі.

Четверте. Запровадження ним терміном на один рік (в крайньому разі — на два) надзвичайного, в тому числі надзвичайного економічного стану.

Залля:

Перше. Виведення української держави з тотальної кризи і наведення в ній елементарного порядку (за умов виконання вищевикладеного на це треба від 1 до 2 років, а ніяк не 25).

Друге. Ліквідація організованих злочинних угруповань (на що потрібен час від 3 тижнів до 2 місяців).

Третє. Пригнітання до кримінальної відповідальності вищих посадових осіб, винних у розвалі держави, фінансових махінацій та корупції з наступною конфіскацією за рішенням суду їх незаконно придбаного майна і банківських рахунків, в тому числі і валюті, в тому числі за кордоном. Далі, в межах дії Комітету національного порятунку України треба:

Перше. Прийняти новий Кримінальний кодекс України з більш жорсткими санкціями щодо членів організованих злочинних угруповань вищих посадових осіб, та чиновників усіх рівнів, визнаних винними у зловживанні службовим становищем і хабарництві.

Друге. Не на словах, а насправді визначити і зробити агропромисловий комплекс пріоритетною галуззю народного господарства. Стан, коли колгоспникам 1—2 роки не виплачують зарплатню, неприпустимий. Якщо ми втратимо АПК, ми втратимо і державу.

Третє. Треба не закрити власні шахти, не закуповувати вугілля в Польщі, а потім генерувати електроенергію (це тема для ще однієї слідчої комісії) і казати шахтарям, що в державі немає грошей, а треба визначити і зробити гірничодобувну галузь пріоритетною поряд з АПК.

Четверте, треба покласти край приватизації підприємств базових галузей та військово-промислового комплексу, а те, що вже приватизовано, націоналізувати.

П'яте. Треба покласти край численним махінаціям приватних банків, націоналізованих їх. В Україні повинен бути лише один банк, що належить державі.

Шосте. Найрізноманітніші програми соціального захисту населення мають бути зведені воедино (так само, як має бути єдине Міністерство соціального захисту України) і мають набути насправді пріоритетного значення і змісту у державі:

— зарплати і пенсії не нижче за реальний прожитковий мінімум зчасною і повною їх виплатою;

— безплатне медичне обслуговування і будь-яка освіта; — збереження всіх пільг інвалідів, учасників війни, чорнобильців та інших категорій громадян, які їх потребують;

— повернення громадянам грошових вкладів із розрахунку виплати їх реальної вартості за доларовим еквівалентом; — заборона на скорочення з місць праці з підприємств і установ будь-яких форм власності, гарантоване працевлаштування молоді.

Ви, звісно, одразу ж запитаете: а звідки на все це взяти гроші? Чи це не є чистою водою популізм? Ні! Я відсилав вас до цілого ряду своїх виступів в попередній Верховній Раді і нагадую, що минулого року в той чи інший спосіб у державу було вкрадено суму, що до-

рівнює її теперішньому річному бюджету.

Якщо все це буде реалізовано — Україну буде врятовано і ситуація нормалізується за один, максимум два роки. І тільки за цих умов те, що називається економікою України, запрає.

Парламент уже в звичному режимі зможе оптимально визначитись із податковою системою в державі, де вже буде зрозуміло, що належить їй, а що вітчизняним (притомно чесним) підприємцям-виробникам, яким, звісно, усіляк слід сприяти. І тільки тоді, а не зараз, можна буде розглядати питання про землю як приватну власність, як предмет купівлі-продажу в межах виключно вітчизняного землеробства.

Сьоме і останнє. Україна має докорінно змінити пріоритети в зовнішній політиці. Скільки можна бути провинцїалами і весь час танцювати під чужу музику? Наша багатоглибля музика нічим не гірша. Грати, шоправда, немає кому.

Отже, треба знаходити стратегічних партнерів, співпраця з якими була б, по-перше, надзвичайно вигідна для обох сторін; по-друге, не зрожувала б національної безпеці України, по-третє, не загрожувала б приватним інтересам громадян, які мають родичів у близькому зарубіжжі.

Таким партнером для України міг би стати Іран. Певне, нікому в цій залі не треба поспівати всі вигоди такого союзу. Стратегічна вісь Київ — Тегеран поклати б край всім домагаючим ласих до українського пирога. Перетворена ж (і цілком реально) спочатку на трикутник Київ — Тегеран — Буенос-Айрес, а потім чотирикутник, куди додалася б і Токіо, змогла б могутньо протистояти тотальній експансії США та інших імперіалістичних сил і поставила б Україну в один ряд із найвпливовішими державами світу, зробивши з неї за умов дотримання всього, про що я казав, багату, соціально справедливую, могутню, а в перспективі і ядерну державу.

Але через те, що, як на мене, теперішній склад Верховної Ради не здатний прийняти кардинальні рішення, що змінили б долю держави, себто не здатний створити Комітет національного порятунку України, усунути від влади правлячий антинародний режим та запровадити надзвичайний стан і що виголошена програма є винятковою програмою особи (сподіваюсь, що така колись знайдеться), яка балотуватиметься на президентських виборах 1999 року, я свою кандидатуру знімаю.

Вважаючи ж розподіл на лівих, центристів і так званих правих цілком штучним, визнаючи лише один розподіл: державник — антидержавник (чи ще, можливо, простіше: чесний — злодій), поштовуючи насамперед професійні і людські якості претендентів на посаду Голови Верховної Ради України, сподіваюсь, що у народних депутатах вистачить здорового глузду провести другий етап виборів і в ньому обрати на посаду Голови людину, який ці якості сповна притаманні — Олександра Мороза.

Дякую за увагу.

ПОНЕДІЛОК, 25 ТРАВНЯ

УТ-1

6.00 Анонс.
6.05 Агромагазин.
6.15 Доброго ранку, Україно!
6.05, 15.55, 16.30 Національний хіт-парад.
8.10 Пародія «Час кохати».
9.10 Три крапки.
9.40 Фінансовий огляд.
9.50 «Вісник».
11.00 Національний хіт-парад.
Топ-10.

11.30 «Вісник» фільм «Улюблені літературні герої. Робінзон Крузо. Жан Вольжан».

12.00 УТ-1.
12.15 Концерт II Всеукраїнського фестивалю «Нові імена юних українців». Передача 2.

12.45 Док. фільм «Улюблені літературні герої. Раскольников. Растяжкін».

13.55-14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Всє — всім».

15.00 УТН.
15.20 Телесеріал «Скарби історії».

16.15 Незнайний Чорнобиль.
16.30 Мультисеріал «Шаркі та Джордж».

16.55 Серіал «Челенджерс».
17.00 «Вісник».
18.15 Серіал «Час кохати».

19.15 Саме той.
19.40 Відеофільм «Втеча на Схид».

20.10 Шоу Бенні Галда.
20.40 Вечірка казка.
21.00 УТН.

21.50 Футбол від УТН.
22.20 Серіал «Вогняні шурпи».

23.10 Три крапки.
23.40 УТН.
23.50 Фінансовий огляд.

0.10 Худ. телефільм «Три роки».
1 серія.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Док. телефільм «Історія Києва».

10.25 Закон є закон.
10.30 Освітній канал. Історія української державності. Передача 1.

11.05 Моя справа.
11.25 Закон є закон.
11.40 Камерата.

12.25 Закон є закон.
12.40 Худ. телефільм «Претендент».
1 серія.

13.35 Пролок-98.
14.00 «Вісник» фільм «Історія Києва».

14.25 Співає «Лейбоданка».
14.40 Закон є закон.
14.45 «Комп'ютер».

15.00 «Вісник».

15.20 «Вісник».

15.45 «Вісник».

16.10 «Вісник».

16.35 «Вісник».

16.60 «Вісник».

16.85 «Вісник».

17.10 «Вісник».

17.35 «Вісник».

17.60 «Вісник».

17.85 «Вісник».

18.10 «Вісник».

18.35 «Вісник».

18.60 «Вісник».

18.85 «Вісник».

19.10 «Вісник».

19.35 «Вісник».

19.60 «Вісник».

19.85 «Вісник».

20.10 «Вісник».

20.35 «Вісник».

20.60 «Вісник».

20.85 «Вісник».

7.30 Медичний шоткижевик.
8.00 Дай п'ять.
8.15 Дитяча програма «Антре-солка».

КІВІВ

8.30 Хрещатик.
8.55 Що? Де? Почому?
9.15 «Вісник» новий огляд.
9.30 Комп'ютер Х.
9.45 Чорний квадрат.

10.15 Х/ф «Чорна троянда — омелюша печалі, червона троянда — омелюша кохання».

11.25 Кінорозвід.
11.55 Академічна національна заслужена капела бандуристів.

ТЕТ

12.30 Посольство в Україні представляють.

13.05 Телесеріал «Жагучі пристраси» 11-12 серії.

14.05 «Вісник».

14.20 Гостросюжетний серіал «Золоті роки Стівена Кінга».

15.10 Худ. фільм «Остання реліквія».

КІВІВ

16.30 Хрещатик.
16.45 Закон по столиці — думки депутатів.

17.00 Мультик, рідний батько.

17.15 Мультик.

17.35 Мультик.

17.55 В об'єкти Польща.

18.15 «Вісник».

18.50 Т/с «Омерта — кодекс мовчання», 16 с.

19.40 «Вісник».

20.00 Все про податки.

ТЕТ

20.30 СІТ.
20.50 Худ. телефільм «П'ять».

21.00 Дитяча програма «Антре-солка».

21.30 Гостросюжетний серіал «Глухар» 9, 9 серія.

21.45 Мисливські новини.

22.00 «Ранді Гіп та Джокі Фокс».

22.30 Крамничі стародавності.

0.20 Нінний кінозал: худ. фільм «Самурай».

ІСТУ

6.30 Мистецький канал.

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

«Територія А».

19.40 Телесеріал «Роксолана».

Фільм 1 — «Настуня», 3 серія.

20.40 Вечірка казка.

21.50 Худ. фільм «Над притокою».

22.25 Три крапки.

23.25 УТН.

23.50 Худ. телефільм «Три роки».

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

2 сесія.

15.20 Прогулянка садом, який створили «на віки».

ТЕТ

16.30 Інша передача чи Близьке до Сонця.

17.10 «Горо мого роману» (Ваша книга).

17.40 Освіта.

18.10 Трансформація.

18.30 «Вісник».

18.50 «Вісник».

19.10 «Вісник».

19.30 «Вісник».

19.50 «Вісник».

20.10 «Вісник».

20.30 «Вісник».

20.50 «Вісник».

21.10 «Вісник».

21.30 «Вісник».

21.50 «Вісник».

22.10 «Вісник».

22.30 «Вісник».

22.50 «Вісник».

23.10 «Вісник».

23.30 «Вісник».

23.50 «Вісник».

24.10 «Вісник».

24.30 «Вісник».

24.50 «Вісник».

25.10 «Вісник».

25.30 «Вісник».

25.50 «Вісник».

26.10 «Вісник».

26.30 «Вісник».

26.50 «Вісник».

27.10 «Вісник».

27.30 «Вісник».

27.50 «Вісник».

28.10 «Вісник».

28.30 «Вісник».

28.50 «Вісник».

29.10 «Вісник».

29.30 «Вісник».

29.50 «Вісник».

30.10 «Вісник».

30.30 «Вісник».

30.50 «Вісник».

31.10 «Вісник».

31.30 «Вісник».

16.00 Серіал «Династія».

17.00 Серіал «Нові пригоди Робіна Студія».

17.30 Хіт-фабрика.

18.05 Серіал «Перші пошуки».

18.30 Телесеріал «Червоне та чорне».

20.05 «Вісник».

21.05 «Вісник».

22.05 «Вісник».

23.05 «Вісник».

24.05 «Вісник».

25.05 «Вісник».

26.05 «Вісник».

27.05 «Вісник».

28.05 «Вісник».

29.05 «Вісник».

30.05 «Вісник».

31.05 «Вісник».

32.05 «Вісник».

33.05 «Вісник».

34.05 «Вісник».

35.05 «Вісник».

36.05 «Вісник».

37.05 «Вісник».

38.05 «Вісник».

39.05 «Вісник».

40.05 «Вісник».

41.05 «Вісник».

42.05 «Вісник».

43.05 «Вісник».

44.05 «Вісник».

45.05 «Вісник».

46.05 «Вісник».

47.05 «Вісник».

48.05 «Вісник».

49.05 «Вісник».

50.05 «Вісник».

51.05 «Вісник».

52.05 «Вісник».

53.05 «Вісник».

54.05 «Вісник».

55.05 «Вісник».

56.05 «Вісник».

57.05 «Вісник».

58.05 «Вісник».

59.05 «Вісник».

60.05 «Вісник».

11.00 «Негамонові».

11.30 Мистецький канал.

12.00 «Вісник».

12.30 «Вісник».

13.00 «Вісник».

13.30 «Вісник».

14.00 «Вісник».

14.30 «Вісник».

15.00 «Вісник».

15.30 «Вісник».

16.00 «Вісник».

16.30 «Вісник».

16.50 «Вісник».

17.10 «Вісник».

17.30 «Вісник».

17.50 «Вісник».

18.10 «Вісник».

(Початок на 9-й стор.).
10.10 «Трагедія війни». Фільм 23
— «Штурм Берліна».
10.55 Перші хвилини у
фільмі «Дубравка».
12.15 Телевізійний центр моди.
12.50 Інтерв'ю.
13.00 — 18.00 Програми облас-
них та регіональних теле-
компаній.
18.00 Інтерв'ю.
18.10 Телесеріал «Фатальна
спадщина».
18.50 Т. Васильєва у програмі
«Жіночі історії».
19.25 Джекпоти-шоу.
19.55, 20.30 Подорожі.
20.00 Інформаційна програма
«Час».
20.45 Інтерспорт.
21.00 Вечірня казка.
21.10 Детективний міні-серіал
«Смуглий» 4 серія.
22.00 Подорожі.
22.15 О. Панкратов-Чорний та Б.
Хмельницький у бойовику
«Козаки смерті».
23.50 Роман Гарос. Відкритий
чемпіонат Франції з тенісу.
0.20 Прогноз погоди.

КАРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.10 Телесеріал «Мілий во-
рог».
13.35 Духовне слово.
14.00 Прелюдія.
14.30 Худ. фільм «Острів
любви». 9 серія.
15.45 Ви нам писали...
16.05 Естрада.
16.20 Пілігрим.
16.50 Світанок.
16.55 Спрами жінок.
17.10 Телесеріал «Мілий во-
рог».
17.35 За київським часом.

«ТЕТ» і «КІВБ»

7.00 СІТ.
7.20 Діти п'ять.
7.30 Міські новини.
7.40 Дитяча програма «Антре-
солянка».
8.00 Версакс.
8.15 Музика на «ТЕТ».

КІВБ

8.30 Хрещатик.
8.45 Нехай вам буде колоритно
9.00 Арт-афіша.

ТЕТ

9.30 Худ. фільм «Небеса і зем-
ля».
11.40 Олександр Малинкі: «Я бу-
в би крокуша у душі на
дію»...
12.30 Мультифільми.
12.50 Гостросюжетний серіал
«Лугар».
13.20 Блеф-клуб.

КІВБ

14.00 Громадські телебачення
України (експериментальне
мовлення).
14.00 Корній квадрат.
16.25 Анонс.

ТЕТ

16.30 Душа до душі.
17.00 Мультифільми.
17.15 Спортивне сузір'я.
17.45 «Острів таємни».
17.50 Новини шоу-бізнесу.
18.15 Телесеріал «Космичний
чоловік».
19.15 Ток-шоу «Жінка на усі
100».
19.45 Діалог — підлоги XXI
сторіччя.
19.55 Це-Мі!
20.00 СІТ.
20.50 Діти п'ять.
21.00 Дитяча програма «Антре-
солянка».
21.15 Міські новини.

КІВБ

21.30 Анонс.
21.35 Що? Де? Покумо?
21.45 «Смуглий».
22.00 Щоденник виставки «Вис-
тавокний фестиваль».
22.20 Х/ф «Наперекір усому».
23.40 Експрес-інформ.
23.55 Ком'ютер X
0.10 «Привіт... завтра».

ІСТУ

6.30 Містський канал.
«Територія А». Хіт-парад.
7.30 Чарівний світ Діснея.
8.00 Вісті.
8.28 Міжнародна погода.
8.30 Європейський канал.
9.00 «Вір світа». Телесеріал
10.00 «Видираючи світ».
10.30 «Альф». Комедійний
телесеріал.
11.30 «Негамовні». Мультисеріал
12.30 «Таврійські ігри-97» пред-
ставляють...
12.00 Разом з вами. Розважаль-
на програма.
13.00 «Блискавка». Гостросю-
жетний телесеріал.
14.00 «Шингуєські пристрасті».
Комедійний телесеріал.
14.30 «Зелені гектари».
Комедійний телесеріал.
15.00 Люди. Інформаційно-
публіцистичний тижневик
15.30 Містський канал.
«Територія А». Хіт-парад.
16.30 «Негамовні». Мультисеріал
17.30 Чарівний світ Діснея.
18.00 «Навпаки». Мультисеріал
17.55, 19.56, 22.55 — Головні
попільні шоу (ТІА «Вікна»)
23.00 Телетаня. 1 частина.
23.30 ТОН.
23.45 Телетаня. 2 частина.
0.15 Програма «Парк автомо-
більного періоду».

УТ-3

7.00 Сонячники.
7.00 Інтерв'ю.
8.10 Прогноз погоди.
8.20 Життя серед життя.
8.50 Телесеріал «Фатальна
спадщина».
9.00 Вісті.
9.25 Телевізійна патрульна
служба. Ситуація.
9.35 Джекпоти-шоу.
10.05 «Трагедія війни». Фільм 24
— «Штурм Берліна».
10.50 Т. Васильєва у програмі
«Жіночі історії».
11.20 Л. Куралова, С. Санаєва
в комедії «Веселий пода-
рунок».
12.50 Інтерв'ю.
13.00 — 18.00 Програми облас-
них та регіональних теле-
компаній.
18.00 Інтерв'ю.
18.10 Телесеріал «Фатальна
спадщина».
18.50 Поле чудес.
19.55, 20.30 Подорожі.
20.00 Інформаційна програма
«Час».
20.45 Інтерспорт.
21.00 Вечірня казка.
21.10 Е. Гарсія, К. Уокен у бойо-
вику «Чим зайнятися бо-
гою в Денвері».
23.10 Телевізійна патрульна
служба. Ситуація.
23.25 Кохання з першого погля-
ду.
23.55 Про те... Худ. фільм
«Політ нічного метелика».
1.15 Прогноз погоди.

КАРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.10 Телесеріал «Мілий во-
рог».
13.35 Духовне слово.
14.00 Прелюдія.
14.30 Худ. фільм «Острів
любви». 9 серія.
15.45 Ви нам писали...
16.05 Естрада.
16.20 Пілігрим.
16.50 Світанок.
16.55 Спрами жінок.
17.10 Телесеріал «Мілий во-
рог».
17.35 За київським часом.

«ТЕТ» і «КІВБ»

7.00 СІТ.
7.20 Діти п'ять.
7.30 Міські новини.
7.40 Дитяча програма «Антре-
солянка».
8.00 Версакс.
8.15 Музика на «ТЕТ».

КІВБ

8.30 Хрещатик.
8.45 Нехай вам буде колоритно
9.00 Арт-афіша.

ТЕТ

9.30 Худ. фільм «Небеса і зем-
ля».
11.40 Олександр Малинкі: «Я бу-
в би крокуша у душі на
дію»...
12.30 Мультифільми.
12.50 Гостросюжетний серіал
«Лугар».
13.20 Блеф-клуб.

КІВБ

14.00 Громадські телебачення
України (експериментальне
мовлення).
14.00 Корній квадрат.
16.25 Анонс.

22.00 «Ренатат». Гостросюжет-
ний телесеріал.
23.00 Валентин Шербанов пред-
ставляє...
23.30 НБА-Джем.
0.00 Містський канал.
«Територія А». Хіт-парад.
1.00 Програма передач на зав-
тра

**П'ЯТНИЦЯ,
29 ТРАВНЯ**

УТ-1

6.00 Анонс.
6.05 Аргоагазі.
6.15 Доброго ранку, Україно!
6.05, 16.20, 20.25 Національний
хіт-парад.
6.10 Серіал «Час кохати».
9.00 До уваги гляд: оголошення
завдань випускних іспитів
за курс середньої школи.
ТІВ.
9.05 Продовження серіалу «Час
кохати».
9.20 Три крапки.
9.50 Фінансовий огляд.
9.55 Худ. фільм «Ніагара».
11.30 Діти п'ять.
12.00 УТН.
12.15 Худ. фільм «Київські літа
Миколи Бодякевича».
12.35 Відеомат Бюкіло.
13.05 Худ. фільм «Улюблені літе-
льні герої. Піксоло.
Синдбад-мореплавця».
13.55-14.45 Національна акаде-
мія наук України. Електрон-
на комп'ютерна газета
«Все — всім».
15.00 УТН.
16.20 Пілігрим.
16.50 Світанок.
16.55 Спрами жінок.
17.10 Телесеріал «Мілий во-
рог».
17.35 За київським часом.

ТЕТ

7.00 СІТ.
7.20 Діти п'ять.
7.30 Міські новини.
7.40 Дитяча програма «Антре-
солянка».
8.00 Версакс.
8.15 Музика на «ТЕТ».

КІВБ

8.30 Хрещатик.
8.45 Нехай вам буде колоритно
9.00 Арт-афіша.

ТЕТ

9.30 Худ. фільм «Небеса і зем-
ля».
11.40 Олександр Малинкі: «Я бу-
в би крокуша у душі на
дію»...
12.30 Мультифільми.
12.50 Гостросюжетний серіал
«Лугар».
13.20 Блеф-клуб.

КІВБ

14.00 Громадські телебачення
України (експериментальне
мовлення).
14.00 Корній квадрат.
16.25 Анонс.

ТЕТ

16.30 Душа до душі.
17.00 Мультифільми.
17.15 Спортивне сузір'я.
17.45 «Острів таємни».
17.50 Новини шоу-бізнесу.
18.15 Телесеріал «Космичний
чоловік».
19.15 Ток-шоу «Жінка на усі
100».
19.45 Діалог — підлоги XXI
сторіччя.
19.55 Це-Мі!
20.00 СІТ.
20.50 Діти п'ять.
21.00 Дитяча програма «Антре-
солянка».
21.15 Міські новини.

КІВБ

21.30 Анонс.
21.35 Що? Де? Покумо?
21.45 «Смуглий».
22.00 Щоденник виставки «Вис-
тавокний фестиваль».
22.20 Х/ф «Наперекір усому».
23.40 Експрес-інформ.
23.55 Ком'ютер X
0.10 «Привіт... завтра».

ІСТУ

6.30 Містський канал.
«Територія А». Хіт-парад.
7.30 Чарівний світ Діснея.
8.00 Вісті.
8.28 Міжнародна погода.
8.30 Європейський канал.
9.00 «Вір світа». Телесеріал
10.00 «Видираючи світ».
10.30 «Альф». Комедійний
телесеріал.
11.30 «Негамовні». Мультисеріал
12.30 «Таврійські ігри-97» пред-
ставляють...
12.00 Разом з вами. Розважаль-
на програма.
13.00 «Блискавка». Гостросю-
жетний телесеріал.
14.00 «Шингуєські пристрасті».
Комедійний телесеріал.
14.30 «Зелені гектари».
Комедійний телесеріал.
15.00 Люди. Інформаційно-
публіцистичний тижневик
15.30 Містський канал.
«Територія А». Хіт-парад.
16.30 «Негамовні». Мультисеріал
17.30 Чарівний світ Діснея.
18.00 «Навпаки». Мультисеріал
17.55, 19.56, 22.55 — Головні
попільні шоу (ТІА «Вікна»)
23.00 Телетаня. 1 частина.
23.30 ТОН.
23.45 Телетаня. 2 частина.
0.15 Програма «Парк автомо-
більного періоду».

УТ-2

10.00 Телеканал «Право».
10.05 Телеканал «Право».
11.05 Терра інкогніта.
11.35 Закон є закон.
11.40 Мультифільм «Ромео і
Джульєтта».
12.05 Худ. фільм «Історія
Джульєтта».
12.25 Закон є закон.
13.00 Оранта. Українська ікона
13.05 Закон є закон.
13.00 Богема.
13.20 Від А до Я. 3 історії міста
Кременця.
13.50 Мультифільм.
14.10 Закон є закон.
14.15 Україна сьогодні.
14.45 Ком'ютер «Х».

СТУДІЯ «1 + 1»

7.00 Програма «Сніданок з
«1+1»».
8.00 Серіал «Мангун — приват-
ний детектив».
9.15 Серіал «Марія».
10.00 — 16.00 Програма УТ-2.
16.00 Серіал «Династія».
17.00 Серіал «Ваніша» — винищу-
вачка вампірів.
18.05 Серіал «Терри пошуки».
18.30 Телесеріал «Червоне та
чорне».
19.30 ТОН.
20.00 «Мілярні кіно» представ-
ляють фільм Д. Астрика «Із
пекла в пекло».
22.00 Серіал «Неш Бріджес —
полицейський з Сан-Фран-
циско».
23.00 Телетаня. 1 частина.
23.30 ТОН.
23.45 Телетаня. 2 частина.
0.15 Програма «Парк автомо-
більного періоду».

УТ-3

7.00 Сонячники.
7.00 Інтерв'ю.
8.10 Прогноз погоди.
8.20 Життя серед життя.
8.50 Телесеріал «Фатальна
спадщина».
9.00 Вісті.
9.25 Телевізійна патрульна
служба. Ситуація.
9.35 Джекпоти-шоу.
10.05 «Трагедія війни». Фільм 24
— «Штурм Берліна».
10.50 Т. Васильєва у програмі
«Жіночі історії».
11.20 Л. Куралова, С. Санаєва
в комедії «Веселий пода-
рунок».
12.50 Інтерв'ю.
13.00 — 18.00 Програми облас-
них та регіональних теле-
компаній.
18.00 Інтерв'ю.
18.10 Телесеріал «Фатальна
спадщина».
18.50 Поле чудес.
19.55, 20.30 Подорожі.
20.00 Інформаційна програма
«Час».
20.45 Інтерспорт.
21.00 Вечірня казка.
21.10 Е. Гарсія, К. Уокен у бойо-
вику «Чим зайнятися бо-
гою в Денвері».
23.10 Телевізійна патрульна
служба. Ситуація.
23.25 Кохання з першого погля-
ду.
23.55 Про те... Худ. фільм
«Політ нічного метелика».
1.15 Прогноз погоди.

КАРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.10 Телесеріал «Мілий во-
рог».
13.35 Духовне слово.
14.00 Прелюдія.
14.30 Худ. фільм «Острів
любви». 9 серія.
15.45 Ви нам писали...
16.05 Естрада.
16.20 Пілігрим.
16.50 Світанок.
16.55 Спрами жінок.
17.10 Телесеріал «Мілий во-
рог».
17.35 За київським часом.

«ТЕТ» і «КІВБ»

7.00 СІТ.
7.20 Діти п'ять.
7.30 Міські новини.
7.40 Дитяча програма «Антре-
солянка».
8.00 Версакс.
8.15 Музика на «ТЕТ».

КІВБ

8.30 Хрещатик.
8.45 Нехай вам буде колоритно
9.00 Арт-афіша.

ТЕТ

9.30 Худ. фільм «Небеса і зем-
ля».
11.40 Олександр Малинкі: «Я бу-
в би крокуша у душі на
дію»...
12.30 Мультифільми.
12.50 Гостросюжетний серіал
«Лугар».
13.20 Блеф-клуб.

КІВБ

14.00 Громадські телебачення
України (експериментальне
мовлення).
14.00 Корній квадрат.
16.25 Анонс.

ТЕТ

16.30 Душа до душі.
17.00 Мультифільми.
17.15 Спортивне сузір'я.
17.45 «Острів таємни».
17.50 Новини шоу-бізнесу.
18.15 Телесеріал «Космичний
чоловік».
19.15 Ток-шоу «Жінка на усі
100».
19.45 Діалог — підлоги XXI
сторіччя.
19.55 Це-Мі!
20.00 СІТ.
20.50 Діти п'ять.
21.00 Дитяча програма «Антре-
солянка».
21.15 Міські новини.

КІВБ

15.05 Час молоді.
15.30 1000 мінус.
16.00 Забуття афіша.
16.40 Київські мініатюри.
17.10 Телесеріал «Мілий во-
рог».
17.35 За київським часом.

«ТЕТ» і «КІВБ»

7.00 Міські новини.
7.10 Дитяча програма «Антре-
солянка».
7.25 СІТ.
7.50 Діти п'ять.
8.00 Атлетик-рево.
8.05 Анонс.
8.05 Аргоагазі.
8.15 Доброго ранку, Україно!
8.05, 16.20, 20.25 Національний
хіт-парад.
8.10 Серіал «Час кохати».
9.00 До уваги гляд: оголошення
завдань випускних іспитів
за курс середньої школи.
ТІВ.
9.05 Продовження серіалу «Час
кохати».
9.20 Три крапки.
9.50 Фінансовий огляд.
9.55 Худ. фільм «Ніагара».
11.30 Діти п'ять.
12.00 УТН.
12.15 Худ. фільм «Київські літа
Миколи Бодякевича».
12.35 Відеомат Бюкіло.
13.05 Худ. фільм «Улюблені літе-
льні герої. Піксоло.
Синдбад-мореплавця».
13.55-14.45 Національна акаде-
мія наук України. Електрон-
на комп'ютерна газета
«Все — всім».
15.00 УТН.
16.20 Пілігрим.
16.50 Світанок.
16.55 Спрами жінок.
17.10 Телесеріал «Мілий во-
рог».
17.35 За київським часом.

ТЕТ

7.00 СІТ.
7.20 Діти п'ять.
7.30 Міські новини.
7.40 Дитяча програма «Антре-
солянка».
8.00 Версакс.
8.15 Музика на «ТЕТ».

КІВБ

8.30 Хрещатик.
8.45 Нехай вам буде колоритно
9.00 Арт-афіша.

ТЕТ

9.30 Худ. фільм «Небеса і зем-
ля».
11.40 Олександр Малинкі: «Я бу-
в би крокуша у душі на
дію»...
12.30 Мультифільми.
12.50 Гостросюжетний серіал
«Лугар».
13.20 Блеф-клуб.

КІВБ

14.00 Громадські телебачення
України (експериментальне
мовлення).
14.00 Корній квадрат.
16.25 Анонс.

ТЕТ

16.30 Душа до душі.
17.00 Мультифільми.
17.15 Спортивне сузір'я.
17.45 «Острів таємни».
17.50 Новини шоу-бізнесу.
18.15 Телесеріал «Космичний
чоловік».
19.15 Ток-шоу «Жінка на усі
100».
19.45 Діалог — підлоги XXI
сторіччя.
19.55 Це-Мі!
20.00 СІТ.
20.50 Діти п'ять.
21.00 Дитяча програма «Антре-
солянка».
21.15 Міські новини.

КІВБ

21.30 Анонс.
21.35 Що? Де? Покумо?
21.45 «Смуглий».
22.00 Щоденник виставки «Вис-
тавокний фестиваль».
22.20 Х/ф «Наперекір усому».
23.40 Експрес-інформ.
23.55 Ком'ютер X
0.10 «Привіт... завтра».

ІСТУ

6.30 Містський канал.
«Територія А». Хіт-парад.
7.30 Чарівний світ Діснея.
8.00 Вісті.
8.28 Міжнародна погода.
8.30 Європейський канал.
9.00 «Вір світа». Телесеріал
10.00 «Видираючи світ».
10.30 «Альф». Комедійний
телесеріал.
11.30 «Негамовні». Мультисеріал
12.30 «Таврійські ігри-97» пред-
ставляють...
12.00 Разом з вами. Розважаль-
на програма.
13.00 «Блискавка». Гостросю-
жетний телесеріал.
14.00 «Шингуєські пристрасті».
Комедійний телесеріал.
14.30 «Зелені гектари».
Комедійний телесеріал.
15.00 Люди. Інформаційно-
публіцистичний тижневик
15.30 Містський канал.
«Територія А». Хіт-парад.
16.30 «Негамовні». Мультисеріал
17.30 Чарівний світ Діснея.
18.00 «Навпаки». Мультисеріал
17.55, 19.56, 22.55 — Головні
попільні шоу (ТІА «Вікна»)
23.00 Телетаня. 1 частина.
23.30 ТОН.
23.45 Телетаня. 2 частина.
0.15 Програма «Парк автомо-
більного періоду».

СТУДІЯ «1 + 1»

7.00 Програма «Сніданок з
«1+1»».
8.00 Серіал «Мангун — приват-
ний детектив».
9.15 Серіал «Марія».
10.00 — 16.00 Програма УТ-2.
16.00 Серіал «Династія».
17.00 Серіал «Ваніша» — винищу-
вачка вампірів.
18.05 Серіал «Терри пошуки».
18.30 Телесеріал «Червоне та
чорне».
19.30 ТОН.
20.00 «Мілярні кіно» представ-
ляють фільм Д. Астрика «Із
пекла в пекло».
22.00 Серіал «Неш Бріджес —
полицейський з Сан-Фран-
циско».
23.00 Телетаня. 1 частина.
23.30 ТОН.
23.45 Телетаня. 2 частина.
0.15 Програма «Парк автомо-
більного періоду».

УТ-2

10.00 Телеканал «Право».
10.05 Телеканал «Право».
11.05 Терра інкогніта.
11.35 Закон є закон.
11.40 Мультифільм «Ромео і
Джульєтта».
12.05 Худ. фільм «Історія
Джульєтта».
12.25 Закон є закон.
13.00 Оранта. Українська ікона
13.05 Закон є закон.
13.00 Богема.
13.20 Від А до Я. 3 історії міста
Кременця.
13.50 Мультифільм.
14.10 Закон є закон.
14.15 Україна сьогодні.
14.45 Ком'ютер «Х».

СТУДІЯ «1 + 1»

7.00 Програма «Сніданок з
«1+1»».
8.00 Серіал «Мангун — приват-
ний детектив».
9.15 Серіал «Марія».
10.00 — 16.00 Програма УТ-2.
16.00 Серіал «Династія».
17.00 Серіал «Ваніша» — винищу-
вачка вампірів.
18.05 Серіал «Терри пошуки».
18.30 Телесеріал «Червоне та
чорне».
19.30 ТОН.
20.00 «Мілярні кіно» представ-
ляють фільм Д. Астрика «Із
пекла в пекло».
22.00 Серіал «Неш Бріджес —
полицейський з Сан-Фран-
циско».
23.00 Телетаня. 1 частина.
23.30 ТОН.
23.45 Телетаня. 2 частина.
0.15 Програма «Парк автомо-
більного періоду».

УТ-3

7.00 Сонячники.
7.00 Інтерв'ю.
8.10 Пр

Хроніка. Факти. Події

● Токіо

Візит обіцяє бути плідним

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Японії Михайло Дашкевич відвідав штаб-квартиру провідної японської корпорації «Нісё Івай» й зустрівся з її президентом Масатаке Кусаміе. Річ у тому, що пан президент найближчим часом прибуде з робочим візитом до Києва на чолі великої представницької японської делегації. Корпорація «Нісё Івай» входить у десятку найбільших компаній. Вони тісно співробітничали з виробниками з Дніпропетровська, зацікавлені допомогти в модернізації металургійного заводу «Запорізького», виявляють інтерес до участі в реконструкції нафтопереробного заводу «Галичина» та інвестування багатьох спільних українсько-японських проєктів в агропромисловому комплексі.

● Нью-Йорк

Хисткий мир

Рада Безпеки ООН засудила спалах насильства в Абхазії і наголосила на необхідності змінення мирного процесу в грузино-абхазських відносинах. Як повідомив його голова Нджуга Мозес Махугу, РБ ООН збиралася за закритими дверима, щоб обговорити загострення ситуації в районі конфлікту, яке викликає збройними сутичками між абхазською міліцією та грузинськими озброєними групами.

● Прага

Мандат продовжено

Парламент Чехії продовжив мандат чеського військового контингенту під командуванням НАТО у складі Сил зі стабілізації в Боснії та Герцеговіні на півтора роки. Термін його попереднього мандата закінчувався 20 червня, повідомив журналістам міністр оборони республіки Міхал Лобкович.

● Дублін

Проголосують?

Із закликом проголосувати під час сьогоднішнього референдуму на підтримку Угоди про політичне угулювання в Ольстері, а також Амстердамського договору звернувся до населення Ірландії прем'єр-міністр країни Берті Ахерн.

● Стокгольм

Зі старою зброєю треба вміти поводитися

Уряд Швеції ухвалив рішення збільшити поставки шведської зброї Латвії, Литві та Естонії. Йдеться перш за все про застарілу військову — гранатомети, протитанкові рушії та зенітні установки, котрі в будь-якому разі призначалися на продаж. Уряд виділяє також три мільйони крон для навчання солдатів та офіцерів країн Балтії поведінкою з цим озброєнням.

● Женева

Через Інтернет без мита

На заклик США країни-учасниці Всесвітньої торговельної організації вирішили тимчасово не запроваджувати мито для торговельних операцій, здійснюваних електронним шляхом, зокрема, через міжнародну мережу Інтернет. Це рішення зафіксовано в декларації, прийнятій консенсусом по завершенні в Женеві другої міністерської конференції БТО. 132 члени БТО залишили без змін нинішній безмитний порядок електронної торгівлі аж до наступної конференції, намеченої на четвертий квартал 1999 року.

За повідомленнями кореспондентів «Г» та зарубіжних інформагентств.

Ахмат Марзук МАСУДІ,
спеціально для «Голосу України» (з Індонезії)

СУХАРТО ЗАМІНИВ
НАЙБЛИЖЧИЙ ДРУГ

ПРЕЗИДЕНТ Індонезії Сухарто нарешті пішов у відставку. За раз чи подібно бурхливо відійшли бунтівні студенти на мільйони звичайних людей. У своїй прощальній промові 77-річний Сухарто підкидав одним за підтримку, в інших питаннях вивчаючи за допущення ним помилки. «Моя служіння цій країні і цій нації завжди базувалося на допущенні вимог конституції», — зазначив він.

Схоже, генерал Сухарто, який 1965 року прийшов до влади після кривавого придушення так званого комуністичного заколоту, втратив-таки колишню енергію та вплив, що завжди допомагали йому в боротьбі з опонентами. Останні змусили були мовчати рум'яні. Та глибока економічна криза, що розпочалася 8 місяців тому, поклати початок масованому наступу на президентську

адміністрацію. Критики Сухарто звинувачували його уряд у корупції та задовольненні насамперед власних родинних інтересів. Втративши підтримку не лише громадськості, а й деяких лояльних йому кіл, президент фактично не мав нічого виходу, як піти зі своєї посади.

Новим президентом 210-мільйонної країни оголошено Бурхануддіна Юсуфа Хабібі, відомого своєю давньою дружбою з Сухарто та його родиною. В останньому уряді Хабібі обіймав посаду віцепрезидента. Він уже склав присягу і правитиме державою до березня 2003 року, тобто до терміну, коли закінчилися б повноваження самого Сухарто.

Хабібі 61 рік. Він отримав інженерно-технічну освіту у ФРН, спеціаліст з авіабудування. До обрання віцепрезидентом керував стратегічними галузями індонезійської промисловості, а також низкою державних установ та підприємств.

Наодинці
не залишимося

З візитом до українського омбудсмена прибув Верховний комісар ОБСЄ з питань національних меншин Макс ван дер Стул. Він привітав створення інституції і наголосив, що особисто готовий підтримати становлення офісу Уповноваженого з прав людини в Україні всіма доступними йому засобами, в тому числі і через Європейський інститут омбудсменів.

Уповноваженим з прав людини в нашій країні була обрана Ніна Карпачова. На зустрічі Ніна Карпачова та Макс ван дер Стул обговорили історію створення інституції омбудсмена в Європі, їх роль у становленні демократії та подальші перспективи інституту Уповноваженого в Україні. Одним із першочергових завдань питання про громадянське кримських татар. Як зауважила Ніна Карпачова, Україна залишилася практично наодинці з проблемами щодо повернення депортованих народів. Вона подякувала Максус ван дер Стулу, що саме під його патронатом збиратимуться країни-донори, які можуть надати конкретну матеріальну підтримку нашій державі.

Особливий стиль

У КИЄВІ відкрилася виставка «Продукт Естонії-98». Подія, можливо, і не екстраординарна, але багато в чому показова. Надзвичайний і Повноважний Посол Естонії в Україні Тіт МАЦУЛЕНІЧ у розмові з кореспондентом «Г» сказав:

— Раніше односторонньо домінувала вісь Схід—Захід, але практика показує, що необхідно враховувати можливість співробітництва й іншого вектора — Північ—Південь. Не досить лише торгувати один з одним, необхідно допомагати у розвитку інфраструктур. Тому взаємні інвестиції набувають першочергового значення. В Естонії багато українських товарів мають великий попит, оскільки вони доволі високої якості, проте маркетинг являю кульгав. Українським бізнесменам з естонськими, безумовно, легше контактувати, ніж із західними. Ймовірно, певну роль відіграє той фактор, що 50 років ми були в одному човні і тепер разом чинимо загальноєвропейський ринковий відносинам.

— Сьогодні політика підкоряється

економіці. Інтереси українських та естонських політиків, присутніх на відкритті виставки, перетнулися саме на перспективах економічного співробітництва. А які інші пріоритети зовнішньої політики вашої країни і яке місце посідає в них Україна?

— Передусім, Естонія односторонньо орієнтована на вступ до Європейського союзу. Інший напрям — прагнення до членства в НАТО. Пріоритетний також і розвиток взаємин з Росією. А з Україною в нас особливий стиль відносин. Відмінний від взаємин з ЄС чи Москвою. Я б назвав його стратегічним партнерством. З Україною і в Україні перспективний і цікаво працювати.

— Ви прагнете до ЄС. А чи не шкода буде недавно набуті після ратифікації карбованці естонської валюти міняти на євро?

— Ні. Естонія вже сьогодні цілком готова перейти на розрахунок у євро. Якщо ми хочемо будувати стабільну Європу, де основою має бути взаєморозуміння, то спільно трохи — сильний фактор для гідної ринкової конкуренції зі США та азійськими країнами.

Яна СТАДІЛЬНА.

ЯК ПОВЕРНУТИ ПОПУЛЯРНІСТЬ?

ДЕЯКЕ поживання спостерігається нині в політичному житті Франції. Загальні зміни у структурі окремих партій знаменують початок нової виборчої кампанії. Та цього разу все інше. І реорганізація двох найбільших правополітичних партій «Об'єднання на підтримку Республіки» (ОПР) та «Союз за французьку демократію» (СФД), імовірно за все, пов'язана з поразкою торік на парламентських виборах.

Так, нещодавно лідери ОПР та СФД Філіпп Сенен і Франсуа Леотар оголосили про намір об'єднатися в єдиний рух «Альянс». Очевидно, станеться це протягом кількох найближчих місяців. І вже з початку вересня новий рух розпочне свою діяльність. Серед першочергових планів — розробка спільної урядової програми, об'єднання фракцій у парламенті та місцевих представницьких органах. Головують у ньому «Альянс» по черзі представники обох партій, а для координації діяльності буде створено секретаріат.

Керівники ОПР та СФД сподіваються, що завдяки об'єднанню зусиль їм вдалося вийти з кризи, яка спіткала правополітичний рух після парламентських виборів. Втрата популярності ОПР істотно вплинула і на рейтинг президента Франції Жака Ширака: він висувався саме від цієї партії. Згідно з результатами останнього соціологічного опитування, проведеного Інститутом Луїса Харріса, рівень довіри до представника лівих сил прем'єр-міністра Люменя Жоспена зріс на три пункти (61 відсоток), натомість Шираку симпатизують лише 56 відсотків. Досить великий розрив між Жоспеном та Шираком за іншим показником. Так, «скоріш негативною» назвали діяльність Жака Ширака 31 відсоток респондентів, а Люменя Жоспена — лише 13. Та найсумніше те, що популярність Ширака зменшилася серед тих, хто симпатизує правополітистам, а Жоспена — збільшилася серед французів лівих поглядів. Отож правополітистським партіям справді є про що поміркувати.

Однак об'єднання двох провідних політичних сил не може відбуватися безболісно. Шойно стало відомо про їх плани, почався розкол у СФД. Праве його крило — ліберал-демократи (колишня Республіканська партія) вирішили вийти з партії. Таке рішення ухвалили 85 відсотків учасників конференції ЛД.

Ліберальні демократи про-

понуять партіям, що досі входили до СФД, створити новий союз на нових основах. — заявив лідер ЛД колишній міністр економіки Ален Маллен. А причина цього демаршу банальна. ЛД не хочуть зовсім поривати з СФД. Та оскільки стало відомо про утворення «Альянсу», ЛД висловили бажання взяти в ньому участь на рівних правах з ОПР та СФД.

Експерти оцінюють ситуацію по-різному. Одні вважають, що реорганізація правополітистів на часі, і якщо вона не відбувається нині, то праві сили знову надовго втратять вплив. Інші схиляються до думки, що плановані структурні зміни лише заглублять внутрішньопартійну кризу. А суперечки на кшталт «хто ж у домі має бути господарем?» дискредитують як окремих політиків, так і рух загалом.

Наталія РІЗНИК.

Даремно чекала Тарасова гора...

Справжнім святом національної культури стало торішнє вручення Державних премій імені Т. Шевченка в Каневі, на Тарасовій горі.

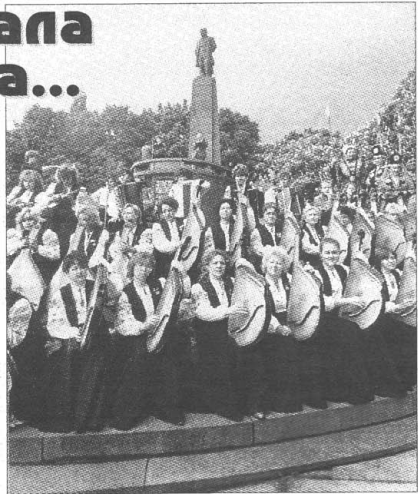
Тисячі людей з усіх куточків країни, зарубіжні гості, котрі прибули на прощу до Великого Кобзаря, в переддень річниці його повернення з чужини на рідну землю, стали свідками народження хвилюючої традиції, найвищого державного церемоніалу в царині української культури. Під високим блакитним небом, освячені Тарасовою землею і словом, осяяні сонцем і цвітом, стояли тоді щасливі лауреати на святій Горі, з якої видно «ї Дніпро, і кручі... Здавалося, справді, могутній «Заповіт», підхоплений народним велелюддям, долинає до кожної української оселі...

Нинішнього травня Тарасова гора знову чекала на піднесені, неповторне дійство.

— Однак, на жаль, прекарна за своїм високим сим-

волічним звучанням традиції, тільки-но започаткувавшись, перервалася, — розповів генеральний директор Шевченківського національного заповідника у Каневі, заслужений працівник культури України Ігор Ліховий. — Не знаю, з чієї ініціативи, але церемонією нагородження Шевченківських лауреатів знову повернуто на блискучий паркет Маріїнського палацу. Там, звичайно, буде пишноту і урочисто. Але, на мій погляд, буде втрачено той глибокий зміст, велике народне піднесення, духовне єднання, що їх набула ця церемонія в Каневі, на Чернечій—Тарасовій горі...

Розчарування і подив з приводу непослідовних дій Президента України Л. Кучми, голови Комітету з Державних премій України імені Тараса Шевченка Б. Яворіського щодо значущих подій висловили всі засоби масової інформації та інтели-

генція Черкащини. Великий поет, звичайно, нічого не втрапить через те, що до нього не прибув нинішній Президент. Навпаки, кажуць люди, втратив останній... Бо,

за відомим тут повір'ям, хто не йде до Тараса, від того відвертається українська Доля...

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

«Дурні та горді ми люди...», або Якщо Зевс сердиться, значить він неправий

Можна лише співчувати нашому Президентові — він оточив себе такими помічниками та радниками, що...

Зовсім інша ситуація склалася нині в парламенті: неупереджені оглядачі сьогодні відзначають, що нинішній склад Верховної Ради України має у своєму середовищі гідних для управління державою людей. Згадаймо, як блискуче представляла свою програму кандидат на посаду голови парламенту Зореслава Ромушська (позафракційні депутати). А виступ Юлія Тимошенко («Громада») так вразив присутніх, що навіть її непримиренні опоненти, насамперед із пропрезидентської Народно-демократичної партії, ніяково (а то й заздрісно!) склали перед нею зброю.

А на Банковій дішло вже до того, що ті господарі нездатні на належному рівні провести навіть святу для нашої країни акцію — щорічне вручення Державних премій України імені Тараса Шевченка.

До того ж чи сам Президент, чи його радники, можливо, втратили контроль над подіями реального життя, використовують будь-який привід, щоб зводити рахунок зі своїми опонентами. Це не забулося, як Леонід Кучма пригрозив учасникам Всесвітнього форуму українців, коли, піднявшись на трибуну шановного зібрання, почав зі своїх позицій оцінювати як діяльність свого попередника Леоніда Кравчука, так і тодішнього Голови Верховної Ради України Олександра Мороза. Присутні в залі гості з-за океану, країн Європи та Азії тільки плечима знизували,

залпуючи одне одне: «Оце заради того ми додали тисячі кілометрів, щоб стати свідками чвар, які ініціює Президент України та його оточення?». Такі приклади можна навести чимало. Але позавчорашній не просто здавався багатьом, а обурив. І справді: змісту того, щоб шукати виходу з кризи, в яку зайшла Україна в часи правління Леоніда Кучми, піднятися над можновладною Батрахоміомакією (якщо ти мудрий або ж гідний своєї посади державний муж), Президент прямує вторюванню ним та його радникам стежкою — використовує будь-які можливості для нагнітання напруженості і тиражування погроз на адресу своїх «ворогів».

Хоч як це дивно, не став винятком і момент вручення Державної премії України імені Тараса Шевченка. Отут Президент і дав «відповідь» на приголомшливу демонстрацію парламентом інтелектуальних можливостей кращої час-

тини своїх представників. І про що ж він говорив? Важко переповісти все, бо — крім погроз та запевнень в його, Президентській, можновладній потенції — ще щось згадати неможливо.

Загальновідомо: гнів — то найгірший порадник. Але що робити Президенту, коли вже він опинився серед людей, котрі аж ніяк не володіють (і що закономірно — ніколи не зможуть оволодіти) таким інтелектуальним рівнем, який продемонстрували чарівні парламентські жінки.

Як тут не згадати оті «дисертації», які наспіх «захисили й захищають» радники Президента (тепер вони академіки)? А скільки «відзнак» роздано! І все «найвідданішим», «найвірнішим»...

Так, мали рацію древні в античності: «Зевсе, ти сердися, отже, ти неправий».

І Тарас Шевченко мудро писав:

Дурні та горді ми люди
На всіх шляхах, по всіх усяди,
А хвалимось, що ось-то ми
І над землею, і водою,
І од палат та над тюрмою
Усе царі, а над обома
Аж деспоти — такі царі...

Віталій АБЛЮЦОВ.

На знімку: глава держави вручає нагороду художниці Марії Литовченко. Вона та її чоловік Іван Литовченко (посмертно) удостоєні премії за гобелен-триптих «Витоки слов'янської писемності».

Фото Валерія СОЛОВЬОВА (ДІНАУ).

Проблема

Тяжкий шлях до істини

(Початок на 1-й стор.)

Телеграмою шахтарі вже навіть попередили Леоніда Кучму, що в разі ігнорування їхніх вимог, вони перекриють рух на автомобільних і залізничних магістралях.

По правду, до гірників прибув перший віцепрем'єр-міністр Анатолій Голубченко. Відбулися три тури його переговорів із страйковим комітетом. Анатолій Костянтинівич запропонував схему, яка мала б привести до обоюдної згоди. Йдеться, по-перше, про те, що держава закупить для зимових запасів та до своїх резервів ті майже дев'ять мільйонів тонн вугілля, які плавотральці видобудуть до кінця року. А по-друге, авансом перекаже дотації, намічені на друге півріччя. Сподіваючись, правда, що Верховна Рада наважиться потім узаконити таке використання бюджетних коштів. А це ніби дасть можливість одразу повернути гірникам платню за три місяці, решту доплатити в межах 20 відсотків щомісячно додатково до поточних виплат.

Можє, і справді, цей варіант найоптимальніший. За словами Анатолія Голубченка, іншого реального шляху немає. Та шахтарі з цим не погодилися.

Свої позиції вони не міняють, вважаючи, що зароблених грошей треба виплачувати народу цілком і відразу.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

В номер

Едуард Гурвіц — екс-голова

Верховний суд України підтвердив рішення Кіровоградського обласного суду, що визнає недійсними результати виборів одеським міським головою Едуарда Гурвіца.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі Верховного суду, раніше цей орган призначив виконання рішення Жовтневського райсуду Одеси, що визнає результати виборів міського голови дійсними, а також Кіровоградського облсуду, що визнає їх недійсними, і затребував з обох судів судові матеріали для винятку.

У середу заступник голови Верховного суду Петро Шевчук направив листи на адресу Одеської територіальної міської виборчої комісії, Одеської міської та обласної рад. У них, зокрема, повідомляється про те, що рішення Кіровоградського обласного суду належить до виконання.

На посаду міського голови Одеси претендували екс-голова Едуард Гурвіц та глава обласного жандармерії Руслан Боденал. Е. Гурвіца також обрано народним депутатом України.

Крим представника не направив

Конституційний суд України розпочав розгляд справи за конституційним поданням Президента України про відповідність Конституції Закону Автономної Республіки Крим «Про республіканський бюджет Автономної Республіки Крим на 1998 рік».

Президент, зокрема, зазначає: Законом «Про Державний бюджет України 1998 року» встановлено, що податок на додану вартість і акцизний збір у повному обсязі зараховуються до державного бюджету України. Серед податків і зборів, що зараховуються до бюджету АРК, податку на додану вартість і акцизного збору немає.

У поданні звертається увага і на те, що прийняття Верховною Радою Автономної Республіки Крим нормативно-правового акта у формі закону суперечить положенням статті 136 Конституції, відповідно до яких ВР АРК ухвалює акт у формі рішень і постанов, а не законів.

Анатолій КАРАСЬ.

По річці, на хвилях...

24 травня в Києві знову стартує український плавний фестиваль. Його учасники протягом шести днів на теплоходах «Максим Рильський» побувають у Черкасах, Кременчуці, Дніпропетровську, Запоріжжі, Херсоні та Миколаєві, де й завершиться фестиваль.

Урочисте відкриття II Українського плавного фестивалю відбудеться 24 травня о 16 годині. О 19 годині стартує чемпіонат із швидкісного розплавів пива, потім — автопробіг. О 23.30 теплохід відійде від причалу, і фестиваль вирушить у плавання. Всі князя і гості столиці запрошуються взяти участь у відкритті фестивалю, де на них чекає рідкісна можливість скуштувати практично всі краєві вітчизняні сорти пива.

Володимир МІРОШНИЧЕНКО,
президент Всеукраїнського клубу шанувальників пива.

Спорт

Футбол. Ліга чемпіонів. Фінальний матч. «Реал» (Іспанія, Мадрид) — «Ювентус» (Італія, Турин). 1:0. Миятович, 67.

«Реал»: Ігнер, Карлос, Йерро, Санчес, Релондо, Рауль (Амавісса, 90), Миятович (Шукер, 90), Зесдорф, Мориентос (Хайме, 82), Пануччі, Карамбє. Тренер Юпп Хейкес.

«Ювентус»: Перуцці, Торріеллі, Монтеро, Ді Лівіо (Таккарді, 46), Ізагі, Дель П'єро, Юліано, Дешам (Конте, 78), Зідан, Пессотто (Фонсека, 71), Давідс. Тренер Марчелло Ліппі.

Попереджено: Йерро (24), Давідса (35), Карлоса (37), Карамбє (57), Монтеро (80), Зесдорфа (90).

JOINT STOCK BANK

АКЦИОНЕРНИЙ БАНК

Private-excel

Приват-ексел

А. Характеристика эмитента

Акционерный банк «Приват-Эксел» зарегистрирован Национальным банком Украины 1 декабря 1992 г. за № 131. Последняя переадресация Уставного фонда произведена 06.03.98 г. на сумму 4 410 000 грн. Учредителями банка являются граждане Украины. Юридический адрес: Украина, 310052, г. Харьков, ул. Красногвардейская, 90. Предметом деятельности банка является предоставление полного комплекса банковских услуг, предусмотренных действующим законодательством Украины и лицензией Национального банка Украины. Высшим органом управления банка является собрание акционеров, которое созывается не менее одного раза в год.

В период между очередными собраниями управление банком осуществляет исполнительный орган — правление.

Председатель правления — Лисицкая Инна Афанасьевна, образование высшее, по специальности «Финансы и кредит», имеет 27-летний стаж работы в банковской системе.

Главный бухгалтер — Мельникова Людмила Владимировна, образование среднеспециальное, стаж работы в банковской системе 23 года.

Численность работающих на 01.04.1998 г. составляет 64 человека.

Б. Активы АБ «Приват-Эксел»

Актив	на 01.04.98 г. на 01.01.98 г.		Пассив	на 01.04.98 г. на 01.01.98 г.	
	Сумма грн.	Сумма грн.		Сумма грн.	Сумма грн.
Касса:			Фонды банка:		
в национальной валюте	372073	548008	Уставный фонд	4410000	4037545
в иностранной валюте	144461	308987	Резервный фонд	264134	264134
			другие фонды	508838	726423
Средства на корреспондентском счете в НБУ	498479	505235	Расчеты и другие счета клиентов в национальной валюте	318649	472257
			в иностранной валюте	2186	2411
Корсчета в других банках в иностранной валюте	1574982	1284656	Вклады и депозиты	310491	439764
Кредиты, выданные банком	2013395	1440410	Кредиторы банка	165788	308699
Ценные бумаги, приобретенные банком	334611	34611	Прочие пассивы	341247	1555271
Отложенные средства	598220	587558	Прибыль банка	175191	2473566
Отчисления средств	73491	2473566			
Дебиторы банка	547242	1366787			
Прочие активы	339570	1730052			
Баланс	6496524	10280070	Баланс	6496524	10280070

Справка о финансовом состоянии на 01.01.1998 г.

Коэффициент ликвидности	5,571
Коэффициент общей ликвидности	1,030
Коэффициент ресурсной ликвидности	0,230
Коэффициент платежеспособности	1,147
Коэффициент достаточности капитала	3,621
Коэффициент отношения заемных и собственных средств	0,292
Коэффициент покрытия прогнозируемых убытков собственными средствами банка	58,824

Основные финансовые показатели

	на 01.04.98 г. (тыс. грн.)	на 01.01.98 г. (тыс. грн.)
Доход	513	3406
Затраты	338	932
Балансовая прибыль	175	2474
Чистая прибыль	102	1685

Б. Описание деловой деятельности эмитента

Банк осуществляет кредитно-расчетные операции в пределах собственных и привлеченных ресурсов и валютных операций. Банк имеет лицензию Национального банка Украины на право осуществления операций с валютными ценностями. На 1.04.98 г. ресурсы АБ «Приват-Эксел» — 5 284 672 грн. Все ресурсы собственные, межбанковских кредитов не имеет.

Информация
о восьмом выпуске акций

Задолженность по ссудам на 1.04.98 г. составляла 2 013 395 грн. По результатам деятельности за 1 кв. 1998 г. финансовое состояние банка устойчиво. Убытков нет. Банк статистически соблюдает все экономические нормативы ликвидности, платежеспособности и резервные требования.

Экономические санкции с момента образования банка не применялись. По результатам деятельности за 1 кв. 1998 г. финансовое состояние банка устойчиво. Убытков нет. В научные разработки инвестиции не направлялись. Осуществлялись кредитование коммунального хозяйства области на сумму 970 тыс. грн. Приобретались ОБЗГ для резервирования вкладов на сумму 65 тыс. грн.

В. Сведения об эмиссии ценных бумаг

Решение о восьмом выпуске акций принято собранием акционеров 30 марта 1998 г., протокол № 20. Лица, желающие приобрести акции, должны заключить договор на их приобретение, оплатить 100% их стоимости, после чего им выдается письменное обязательство о продаже соответствующего количества акций. Лицам, подписавшим на акции, возвращающих внесенные ими суммы не позднее 30 дней после отката в выпуске акций.

В случае превышения фактической подписки на акции или недостижения уровня подписки, решение о принятии ее или отклонении принимает собрание акционеров.

Финансовые ресурсы, полученные в результате эмиссии акций, будут использоваться в целях экономического и социального развития региона, становления рыночной экономики в Украине. Кредитование юридических лиц — 2300 тыс. грн.

Общий объем восьмого выпуска акций — 2 300 000 грн., что составляет 2 300 000 простых именных акций по 1 грн. каждая (серия АБ № 0000001 — 2300000).

Срок подписки на акции установлен с 1 июня 1998 г. по 2 июля 1998 г.

Акции реализуются по номинальной стоимости 1 грн.

Владельцы акций имеют право продавать, завещать, дарить по договору дарения с обязательной регистрацией изменения владельца в книге регистрации.

Срок и порядок выплаты дивидендов определяются общим собранием акционеров один раз в год по итогам календарного года.

Форма выпуска документарная с выдачей акционерам предварительного сертификата.

Г. Перечень и результаты предыдущих эмиссий

По состоянию на 22.04.98 г. банком проведено семь эмиссий простых именных акций, которые согласно действующему законодательству прошли регистрацию.

Первая эмиссия была зарегистрирована 1 июля 1993 г. (регистрационный номер 82/1/93 на сумму 2 350 грн. 2 350 простых именных акций номинальной стоимостью 1 грн. каждая).

Вторая эмиссия зарегистрирована 30 марта 1994 г. (регистрационный номер 124/1/94 на сумму 27 570 грн. 27 570 простых именных акций номинальной стоимостью 1 грн. каждая).

Третья эмиссия зарегистрирована 7 декабря 1994 г. (регистрационный номер 490/1/94 на сумму 96 256 грн. 96 256 простых именных акций номинальной стоимостью 1 грн. каждая).

Четвертая эмиссия зарегистрирована 23 августа 1995 г. (регистрационный номер 317/1/95 на сумму 1 086 928 грн. 1 086 928 простых именных акций номинальной стоимостью 1 грн. каждая).

Пятая эмиссия зарегистрирована 30 июля 1996 г. (регистрационный номер 380/1/96 на сумму 917 833 грн. 917 833 простых именных акций номинальной стоимостью 1 грн. каждая).

Шестая эмиссия зарегистрирована 29 января 1997 г. (регистрационный номер 76/1/97 на сумму 1 279 063 грн. 1 279 063 простых именных акций номинальной стоимостью 1 грн. каждая).

Седьмая эмиссия зарегистрирована 7 апреля 1998 г. (регистрационный номер 151/1/98 на сумму 1 000 000 грн. 1 000 000 простых именных акций номинальной стоимостью 1 грн. каждая).

Объем оплаченного и зарегистрированного уставного фонда составляет 4 410 000 грн. или 4 410 000 простых именных акций, в том числе находящихся в собственности руководящих работников 185 524 акций.

Д. Факторы риска

Принимая решение о покупке акций АБ «Приват-Эксел», следует учитывать факторы риска: ухудшение общей экономической ситуации на Украине;

возможность гиперинфляции;

форс-мажорные обстоятельства (война, стихийные бедствия).

Е. Организация размещения акций

Размещение акций АБ «Приват-Эксел» осуществляется головным банком и филиалом.

Адрес: г. Харьков, ул. Красногвардейская, 90,

телефон (0572) 12-16-87, 12-12-43

факс 12-50-33

г. Харьков, ул. Рымарская, 32,

телефон (0572) 43-38-47.

Председатель правления АБ «Приват-Эксел» И. А. Лисицкая.

Арбитражный суд Донецкой области по заявлению Ясиноватской государственной налоговой администрации возбудил дела о признании банкротами:

№ 13/4-136 ППФК «Агат» (Донецкая обл., Ясиноватский р-н, с. Красногоровка, ул. Мира, д. 2, р/с 1468214 в Ясиноватском отделении АК ПИБ);

№ 19/4-226 МПК СП «Бюс» (340000, Донецк, ул. Артема, 63, р/с 468305 в АБ «Донуглебанк»);

№ 30/3-266 ООО ПП «Стройсервис» (г. Ясиноватая, ул. Артема, 3, р/с 467517 в Ясиноватском отделении АК ПИБ);

№ 20/3-186 ПМП «Гриф» (Донецкая обл., Ясиноватский р-н, пос. Черетинно, р/с 468723 в Ясиноватском отделении АК ПИБ);

№ 38/2-76 МЧП «Строймонтаж» (г. Ясиноватая, квартал 55, дом 4, кв. 69, р/с 468406 в Ясиноватском отделении АК ПИБ);

№ 28-2/166 СП «СБ-Сервис» (г. Ясиноватая, ул. Кутузова, 55, р/с 1468117 в Ясиноватском отделении АК ПИБ);

№ 25/3-36 МЧП «Салон моды Виктора Григорьевича» (г. Ясиноватая, микрорайон Центральный, 8, р/с 1468489 в Ясиноватском отделении АК ПИБ).

Кредиторам и возможным санаторам направлять заявления с имеющимися требованиями к должникам в месячный срок со дня опубликования заявления по адресу: 340105, г. Донецк, бульвар Пушкина, 34.

Порядок денный:

1. Подписки работы за 1997 г.

2. Заседания комиссии.

3. Внесение з/м, доп. до статута та внутрішніх нормативних документів.

4. Затвердження положень про органи управління.

5. Вибори органів управління.

6. Організаційні питання.

Тел. для довідок (044) 417-45-60.

Арбитражный суд Кировоградской области (316022, Кировоград, вул. Луначарского, 29) порушив справи про банкротство:

№ 1035/3, фермерского хозяйства «Старт», юридическая адреса: 317926, с. Новый Стародуб Петровского району Кировоградской области, вул. Ленина, 87; розрахунковий рахунок 26008200093001 у Петрівському відділенні АКБ «Україна»;

№ 1044/3 фермерского хозяйства «Ліна», юридическая адреса: 317921, с. Челечилка Петровского району Кировоградской области, вул. Гагарина, 2; розрахунковий рахунок 26007200083001 у Петрівському відділенні АКБ «Україна».

Претензии кредиторів і заяви можливих санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд Кировоградской области (316022, Кировоград, вул. Луначарского, 29) порушив справи про банкротство:

№ 1035/3, фермерского хозяйства «Старт», юридическая адреса: 317926, с. Новый Стародуб Петровского району Кировоградской области, вул. Ленина, 87; розрахунковий рахунок 26008200093001 у Петрівському відділенні АКБ «Україна»;

№ 1044/3 фермерского хозяйства «Ліна», юридическая адреса: 317921, с. Челечилка Петровского району Кировоградской области, вул. Гагарина, 2; розрахунковий рахунок 26007200083001 у Петрівському відділенні АКБ «Україна».

Претензии кредиторів і заяви можливих санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд Кировоградской области (316022, Кировоград, вул. Луначарского, 29) порушив справи про банкротство:

№ 1035/3, фермерского хозяйства «Старт», юридическая адреса: 317926, с. Новый Стародуб Петровского району Кировоградской области, вул. Ленина, 87; розрахунковий рахунок 26008200093001 у Петрівському відділенні АКБ «Україна»;

№ 1044/3 фермерского хозяйства «Ліна», юридическая адреса: 317921, с. Челечилка Петровского району Кировоградской области, вул. Гагарина, 2; розрахунковий рахунок 26007200083001 у Петрівському відділенні АКБ «Україна».

Претензии кредиторів і заяви можливих санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

НОВЫЕ КВАРТИРЫ

в строящихся домах (полная оплата)

- Ленинградский р-н (Никольская Борщовока)

1 кв. м. общей пл. - 500 грн.

- Житловий р-н (Індустріальний м-ст)

1 кв. м. общей пл. - 730 грн.

- Индивидуальный проект: Отделка, теплоизоляция, телефон;

- Удобное транспортное сообщение;

- Развитая инфраструктура

227-22-95

(10.00 - 17.00)

3AT Вистопи Мейкер Киев

Арбитражный суд Донецкой области порушив

справу № 28/1-6 в від 12.09.97 р. про банкротство

ТОВ «Дом фото «Радуга ЛТД» (юридическая

адреса: Донецк-55, б. Пуш

кина, 29; р/р 2467574 у

Калинінському відділку АК

ПБ Донецка, код ЗКПО

20375765, МФО 334453.

Заяви кредиторів приймають

протягом місяця з дня опублікування.

Арбитражный суд Льв

ьской области (290010, м. Льв

ив-10, вул. Личаковська, 81)

порушено справу

№ 2/276 про визнання бан

крутом товариства з обмеже

ною відповідальністю «Сан

та» (юридическая адреса: м.

Львів-59, вул. Шурата, 14/25;

р/р № 26008238436001 в

ЗРУ КБ «Приватбанк»).

Претензии кредиторів і заяви

можливих санаторів приймають

протягом місяця з дня опублікування

оголошення.

Арбитражный суд Тернопольской области (282021, м. Тернополь,

вул. Князя Острожского, 14а) порушив справу № 1079-4 про банкротство

МПП «Галада» (Тернопольская область, Бережанский район, с. Рогачин; р/р 468350 в АПБ м. Бережаны Тернопольской области).

Арбитражный суд Тернопольской области (282021, м. Тернополь,

вул. Князя Острожского, 14а) порушив справу № 1079-4 про банкротство

МПП «Галада» (Тернопольская область, Бережанский район, с. Рогачин; р/р 468350 в АПБ м. Бережаны Тернопольской области).

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/80 про банкротство ТОВ «ВАНТ» (м. Київ, Оболонський пр-т, 18-6, кв. 40), р/р 0003467318 у 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034, код 22870822.

САМАЯ НИЗКАЯ ПОДПИСНАЯ ЦЕНА В НАШЕЙ СТРАНЕ!

Во всех отделениях связи Украины продолжается подписка на II полугодие 1998 года на газету «ФАКТЫ».

Кроме того, жители г. Киева могут приобретать газету «ФАКТЫ» в ближайшем отделении связи с предварительной оплатой.

Ни дня без «ФАКТОВ»!

А в наших подписных редакционных пунктах можно подписаться на «ФАКТЫ» по льготной цене (с получения газет в эти же пункты).
Подписной индекс — 40075
Пятничной индекс — 33793

Відкрите акціонерне товариство «Сторожинецька база «Заготхлібдобовідгодівля»
повідомляє юридичних та фізичних осіб, акціонерів товариства, що заплановані збори акціонерів відбуватимуться 18 липня 1998 року об 11.00 за адресою: м. Сторожинець, вул. Клінівська, 14, в актовому залі Сторожинецького «Лісгоспу».

Регістрація акціонерів з 8.00 до 10.45.

Порядок денний зборів:

1. Звіт голови правління про роботу АТ у 1997 р.
2. Перспективи розвитку АТ на 1998—1999 рр.
3. Прийняття статуту АТ (нова редакція).
4. Затвердження постійного регламенту загальних зборів акціонерів.
5. Затвердження нормативних документів АТ: положення про правління; положення про спостережну раду; положення про ревізійну комісію; положення про фонди; положення про розподіл прибутку АТ; положення про порядок нарахування та виплати дивідендів.
6. Вибори керівних виконавчих та контролюючо-ревізійних органів АТ.
7. Визначення друкованого засобу масової інформації, де друкуватиметься звітність акціонерного товариства.

Бажачок ознайомитися з проектами статуту та нормативних актів АТ, а також внести пропозиції щодо кандидатур до виборчих органів АТ можуть звертатися в відділ кадрів акціонерного товариства з 25 травня 1998 року з 9.00 до 16.00.

Кожен акціонер має право приносити свої пропозиції до порядку денного зборів не пізніше як за 30 днів до скликання загальних зборів акціонерів. Усім акціонерам необхідно прийти на збори, маючи при собі документ, що посвідчує особу, або направити своїх повноважених представників, делегуючи їм свої права щодо голосування належним чином засвідченим довірченням.

Довідки за телефоном: 2-26-29.

Утверждено свидетельство № 20585110 о государственной регистрации субъекта предпринимательской деятельности, ООО «Укрхлібтехніст», выданное 12.08.94 г. исполкомом Броварского городского Совета народных депутатов, считать недействительным.

ТОВ «Гудилка ЛТД», зареєстроване Печерською РДА м. Києва 23.05.96 р., код ЄДРПОУ 23390512, оголошує про свою ліквідацію. Претенції приймають протягом двох місяців після публікації оголошення за адресою: 252001, м. Київ-1, а/с В-67.

ВАН «Чернівецькоблпалливо»

повідомляє, що позачергові загальні збори акціонерів відбуватимуться 6 липня 1998 р. об 11 годині за адресою: м. Чернівці, вул. Шептицького, 29.

Регістрація акціонерів з 9-00 до 10-45.

Порядок денний:

1. Обрання голови правління ВАН «Чернівецькоблпалливо».
2. Про подолання фінансової кризи та напруги діяльності ВАН на майбутнє.
3. Про затвердження угоди з незалежним реєстратором.
4. Різне.

Довідки за телефоном (037-22) 2-01-75.

Оголошення про проведення зборів ВАН «Чорномор», надруковане у газеті «Голос України» № 82 від 30.04.98., вважати недійсним.

Арбітражний суд Хмельницької області (280000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 15-Б/2 про банкрутство АТ «Україна» (Хмельницька обл., Старокостянтинівський район, с. Саківці, р/р 26004200037001 у відділенні АК АПБ «Україна» м. Старокостянтинівська Хмельницької обл., МФО 315201, код ЗКПО 63789643).

Арбітражний суд Житомирської області (262014, м. Житомир, вул. Мала Бердичівська, 25) порушив справу № 5-24/Б про банкрутство ГАЗТ «Свічадо» (262031, м. Житомир, вул. Мануйльського, 139/156, р/р 2467613 у КБ «Полісся» м. Житомира, МФО 311433, код ЗКПО 13565620).

Арбітражний суд Львівської області (290010, м. Львів, вул. Лікарська, 81) порушив справу: № 2/108 — про банкрутство НВТ «Логос» (Львівська обл., Самбірський р-н, смт. Калинів, р/р 467469 в АПБ «Україна» м. Самбора, МФО 325462, код ЗКПО 22378839).

№ 2/210 — про банкрутство ТзОВ «Дельфін» (Львівська обл., Самбірський р-н, смт. Калинів, р/р 467469 в АПБ «Україна» м. Самбора, МФО 325462, код ЗКПО 22378839).

Зміни до інформації про випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Запорізький кабельний завод», зареєстрованого Запорізьким обласним управлінням 21 лютого 1995 року

1. Фірмове найменування відкритого акціонерного товариства: 05755625 (код ЗКПО)
Відкрите акціонерне товариство «Запорізький кабельний завод», (АТ «ЗКЗ»).
2. Місцезнаходження товариства: Україна, 330125, м. Запоріжжя, вул. Гладкова, 2.

п. 12. Викласти у такій редакції:
Вид і категорія акцій, кількість, номінальна вартість і сума емісії акцій:
вид: іменні
категорія: прості

№ п/п	Вид і категорія акцій	Номінальна вартість, грн.	Кількість, шт.	Загальна сума емісії, грн.
1.	Прості іменні акції	0.05	10475535	523776.75

п. п. 13, 14, 15. Викласти у такій редакції (у таблиці).
Порядок розміщення акцій відповідно до плану розміщення акцій (сума та питома вага акцій), які розміщуються на пільгових умовах серед працівників підприємства, у тому числі за приватизаційні папери та готівку, вільний продаж, продаж на конкурентних засадах (аукціони та через фондову біржу), залишаються у державній власності.

План розміщення акцій ВАН «Запорізький кабельний завод»

Код за ЗКПО 05755625, віднесення в установленому порядку до групи «Г».
Статутний фонд — 523 776,75 гривень.
Загальна кількість акцій — 10 475 535 шт.
Номінальна вартість акції — 0,05 гривні.

Спосіб розміщення простих іменних акцій	Термін розміщення	Кількість	Загальна вартість, тис. грн.	Частка в статутному фонді, %
1. Залишається у державній власності:		2723 600	136.18	26.00
2. Пільгове розміщення акцій:		1222 077	61.104	11.666
Порядок розміщення акцій, що приватизується, — за приватизаційні майнові сертифікати:	Реалізовано	285 810	14.291	2.728
— за грошові кошти та КС.	реалізовано	194 880	9.744	1.86
2.2 Іншим громадянам, які мають право на пільгове придбання акцій:	реалізовано	90 930	4.547	0.868
— за приватизаційні майнові сертифікати:	Реалізовано	45 885	2.294	0.438
— за грошові кошти та КС.	Реалізовано	37 170	1.859	0.355
2.3 Керівництву підприємства — за грошові кошти	Реалізовано	8 715	0.436	0.083
2.4 Керівництву підприємства — за компенсаційні сертифікати та житлові чеки:	Реалізовано	366 660	18.333	3.50
3. Продаж акцій на конкурентних засадах	01.01.98—30.03.98	523 722	26.186	4.99
3.1. Продаж на аукціонах На сертифікати аукціонах за ПМС		6529 858	326.493	62.334
Пакет № 1		5482 305	274.115	52.334
Пакет № 2		2369 217	118.461	22.617
— за спеціалізованих аукціонах за КС	01.01.98—30.04.98	1740 774	87.039	16.618
4. Продаж акцій за грошові кошти — через фондову біржу		628 443	31.422	5.999
Разом		10475 535	523.77675	100.0

Курси ЄШКО?.. Нагінний спосіб досягти успіхів!

НОВИНА
комп'ютерна школа

«Я бачила ваш оголошення багато разів, але лише тоді, коли у мене з'явився час, одержати роботу з більш високою оплатою при умові знання німецької мови, я вирішила — треба вчитися. Мені тепер шкода часу, витраченого на сумніви й роздуми! Я захоплююся тим, як легко вивчається німецька мова в ЄШКО для середнього рівня! Я знову в дискусійному темпі...» Олена

ЄШКО — це найбільша школа заочної (кореспондентської) освіти в Європі.

Розпочати навчання в ЄШКО можна незалежно від віку й освіти. Навчаннясь всього 15 хвилин на день. Ви досягнете хороших результатів.

Особистий викладач перевірить домашню роботу, дасть пораду, відповість на запитання за матеріалами уроків.

Аудіокасети допоможуть виробити вимову.

Для всіх наших студентів

БЕЗКОШТОВНО:

інформаційні журнали: наш щоквартальний журнал «Кур'єр ЄШКО» — екс-то проміжні тести для визначення Вами рівня Ваших знань і вибору рівня навчання.

Ви одержуєте свідоцтво про закінчення курсу, яке обов'язково знадобиться Вам у майбутньому.

У місячну вартість навчання входить вартість аудіокасет (для мовних курсів) і поштових відправлень. Оплата проводиться за основні рахунки Школи в гривнях за курсом НБУ на момент виставлення рахунка. Матеріали курсів відправляються російською мовою.

Щоб одержати БЕЗКОШТОВНО пробний урок обраного Вами курсу, заповніть купон і вишліть на адресу:

310022, Харків, а/с 248 ЄШКО

Рекомендовано Міністерством освіти України

ПРОФЕСІЙНІ КУРСИ

Основи бухгалтерського обліку 6,85 12 міс.
Основи менеджменту 6,45 12 міс.
Секретар-референт 7,25 12 міс.
Маркетинг 7,25 12 міс.
Комп'ютерна азбука **НОВИЙ!** 6,85 12 міс.

МОВНІ КУРСИ

Англійська для початківців 5,95 16 міс.
Англійська для початківців **ПЛЮС** 5,95 24 міс.
Англійська для середнього рівня 6,45 16 міс.
Англійська для середнього рівня **ПЛЮС** 6,45 24 міс.
Англійська для вищого рівня 6,45 16 міс.
Англійська для дітей I 6,95 8 міс.

CD-ROM курси Англійська для дітей

(1-4 рівень), вік 20 грн.

Англійська для дітей II 6,95 8 міс.

Англійська для дітей III 6,95 8 міс.

Німецька для початківців 5,95 16 міс.

Німецька для початківців **ПЛЮС** 5,95 24 міс.

Німецька для середнього рівня 6,45 16 міс.

Німецька для середнього рівня **ПЛЮС** 6,45 24 міс.

Німецька для вищого рівня **НОВИЙ!** 6,45 16 міс.

Французька для початківців 5,95 16 міс.

Французька для початківців **ПЛЮС** 5,95 24 міс.

Французька для середнього рівня **НОВИЙ!** 6,45 16 міс.

Італійська для початківців 5,95 16 міс.

Іспанська для початківців 5,95 16 міс.

ХОБІ - КУРСИ

Курс крою та шиття **НОВИЙ!** 5,55 12 міс.

Курс косметики 6,55 12 міс.

Астрологія **НОВИЙ!** 6,55 12 міс.

ЄВРОПЕЙСКА ШКОЛА КОРЕСПОНДЕНТСЬКОЇ ОСВИТИ

НАЙЛІПША НАЙКРАЩА НАЙБІЛЬША

КУПОН НА БЕЗКОШТОВНИЙ ПРОБНИЙ УРОК

Ім'я, прізвище _____

Індекс _____

область _____

вулиця, № будинку і квартири _____

Ім'я, прізвище _____

48488С

Портрет

монастирях майстерно вишивали ризи, фелони, коштовні оклади, а також ікони, які прикрашали церкви та оселі знатних чернігівців.

За часів воєничого атеїзму всі ті прадавні галтарські традиції зачали забуватися. Хоча враження від краси чернігівських церковних вишивок, мабуть, передавалося з покоління в по-

ституті, довголітня робота провізора. А коли вийшла на пенсію, неначе зніхнула: тепер робити те, чого найбільше прагнула...

Її вишиті ікони пролягати теплом, любов'ю. Тональність галтарства м'яка, ніжна. Вишивальниця створила мовою плетива ниток образи Боготатери — Любецької, Почаївської, Іллін-

до нього душа. Розпорою зображення. Знову мережу. Поки не виходить так, як хочу.

Знайомство з місцевими священиками, відповідною літературою допомогло заглибитися у таїн церковного іконопису.

За шість років Агнеса Денисівна вишила 30 ікон, які нині експонуються у музеї Чернігів-

Тридцять іностансей галтованого дива

Ким була у минулому житті Агнеса Лашченко? Черницею? Зачарованою монастирською роботою-вишиванням мирянокою?

Чернігівщина XVII—XVIII століть — справжній центр українського галтарства. У Ладинському Покровському, Новомилинському Успенському, Ніжинському Введенському, Коселецькому Богословському, Чернігівському П'ятиницькому дівочих

коліній якоюсь ностальгією душ. Вочевидь, Агнеса Денисівна, дитинство якої минуло поблизу стародавньої П'ятиницької церкви, з ранніх літ відчувала потяг до галтарства. Та все щось заважало цілком присвятити себе улюбленому заняттю: навчання в ін-

ської, Руденської, Казанської, Волинської. Її руки зумили напівхрестиком передати зображення з усіма існуючими неповторними відтінками, відмінностями, дати іконам друге дихання.

— Буває, по декілька разів переробляю вишивку, — каже майстриня. — Ось дивлюсь, обличчя якийсь не так. Не лежить у мене

ського колегіуму. Кожна з них — і часточка її духовного світу, і пізнання вищої істини. На виставці розумієш, як багатство краси можуть подарувати руки тієї, що стала на шлях відродження славних традицій Приднісення.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.
На знімку: Агнеса Лашченко.

Диктатура моди

Рятуймося. Красою? Ні? А чим?

Висока мода завжди була доступна лише еліті. Минулого тижня у Києві до неї долучилися ті, хто зміг заплатити за квиток у Національну оперу 150 доларів і більше.

За кілька днів до показу прибуттні на прес-конференції доповіді лаконічною інформацією про тижень Високої моди в українській столиці. Відомості зводили до імен дизайнерів, серед яких Торреїте, Емануель Унгаро, Лоліта Лемпінська. Їхні колекції Haute Couture та Pret-a-Porter 1998 року і було представлено на сцені Національної опери, не пристосованій для таких шоу.

За словами іноземних організаторів, мета задуму — співпраця з Україною, яка «має вийти на рівень Італії, Франції, Америки». Можливо, перша ознака зближення — те, що окрім 25 добрих українських моделей для показу запросили дев'ятьох екзотичних «іконалічків» красунь.

Обіцяно, що аналогічні акції повторюватимуться щорічно. Шоправа, є небезпека: непривілеювана журналістика більшість не побачить осяйної колекції, так само, як не побачила нинішньої. Не знаю, як щодо піднесення до європейців. Однак «там» покази Високої моди призначені передусім для преси, що займає перший ряд. У нас... Короче, як завжди, отримати акредитацію на подібне шоу — суцільна проблема.

І хай не залишить нас оптимізм!..

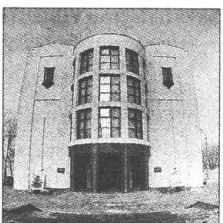
Оксана ЗАПОРІЗЬКА.
Фото з журналу «Єна».

Афіша вихідних днів

● Київ

Національна опера імені Т. Шевченка: субота — балет «Лускунчик» П. Чайковського; неділя — концерт учнів Київського хореографічного училища.

Державний театр драми і комедії на лівому березі Дніпра (на знімку): субота — «Комедія про припадність гріха» Н. Маківеллі; неділя — музична казка «Любов до трьох апельсинів» К. Гоцци (о 12 годині); трагедія «Венеціанський мавр» за В. Шекспіром.

Початок вечірніх вистав о 19 годині.

● Одеса

Академічний театр опери та балету: субота — опера «Дюймовочка» Е. Русінова (о 12 годині), опера «Паяци» Р. Леонкавалло (о 18 годині).

Театр музичної комедії імені М. Воляного: субота — шоу-опера «Карнавал на Французькому бульварі» за творами І. Кальман, Ф. Лелара, Ж. Оффенбаха, І. Штрауса; неділя — опера «Біла акатія» І. Дунаєвського (о 18 годині).

Аншлаги та гармонії Любовича

Двадцятирічний ювілей відзначив знаний далеко за межами свого краю Кіровоградський муніципальний хор під керівництвом Юрія Любовича. Упродовж тижня в обласній філармонії місцеві меломани вітали улюблених колектив та насолоджувалися піснями в його виконанні. А репертуар хору надзвичайно широкий: народні пісні, духовна музика, джазові стандарти. Не дивно, що в залі марно було шукати вільні місця.

«Золотий» візит

Незабуте свято для земляків автора «Запорожця за Дунаєм» влаштували артисти Національної опери імені Т. Шевченка. На сцені Городищенського будинку

культури, де відбувався концерт, присвячений 185-ї річниці від дня народження Семена Гулака-Артемовського, співав Дмитро Гнатюк, Анатолій Мокренко та інші «золоті» голоси України.

Гості зі столиці не лише виступили, а й відвідали музей видатного музиканта, поклали квіти до його монумента. Окрім патріархів сцени, в заходах взяли участь учні Черкаського музичного училища імені С. Гулака-Артемовського.

Це серйозно, це не гра

Вони не лише перемогли, а й дали чотири благодійні концерти в Бельгії. Йдеться про хор «Зірниця» Залізничного району м. Києва. Саме цим дівчаткам віком до 14 років видало перший приз та велику медаль 46-го фестивалю хорових колективів у бельгійському містечку Неершеате, пові-

Про те, що було і буде

домляє ДІНАУ. До речі, для «Зірки» це новина — перемоги серед колективів з 27 європейців та країн Південної Африки. Хор, що існує протягом 30 років, віддав волювану гран-прі на престижному конкурсі в Братиславі та отримував численні призи й дипломи музичних форумів у Франції, Іспанії, Словенії, Угорщині.

Світ навколо «Колеса»

За традицією, останніми днями травня заповнює друзів до себе на день народження київський театр-кафе «Колесо», а на Андріївському узвозі. Цього року, в ідеалі — ювілей: аж... 10 років! Обіцяно, що весела компанія розважатиметься всю ніч з 30-го на 31-ше. А потім, певно, зустріне сонце урочистим сніданком — на свою честь та на честь Дня Києва.

Від суботи — до свободи

Він, наче кіт, гуляє сам по собі

Що, скажіть, мусить робити людина, котра змушена жити в приміях у іншої — нехай навіть найкращого друга, земляка та музичного однодумця? Ось, відома серед молоді група «The В'ю» і поназдоє разом: Сергій найкраще квартиру на Березняках, Мирослав, опустивши додолу винуваті очі, приходить туди ночувати. У краші чаші хлопців, що мали більше життєвого простору на одну творчу душу, люблять відпочити з друзями: ходили на дискотеки, в клуби або просто пили пиво, що за теорією тандему, є рідким хлібом. На місцевому озері прихильники «The В'ю» мали нагоду побачити пляжні витрепачки своїх кумирів, що плавали, загортали та каталися на катамаранах. Нині у вихідні більш домашній і затишний Сергій залишається вдома, щоб написати чергову пісню, а несподіваний Мирослав, як вдячний гість, чинно гуляє.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

10.05.1998 р. ХРИСТИНІ ЄРЬОМІНІЙ виповнилося П'ЯТЬ МІСЯЦІВ від дня народження

Позаду в її житті підтвердження страшного діагнозу — ретинобластома (злоякісна пухлина) обох очей.

Позаду видалення лівого ока. Позаду інтенсивні переговори і консультації з Медичною службою опіки пацієнтів Німеччини.

Позаду візит до Берлінської клініки, сподівання, привратити життя, праве око і функцію зору.

Попереду — 4 місяці лікування.

Попереду надія БАЧИТИ.

Для оплати лікування Христини Єрьомині потрібні гроші.

ДОРΟΣЛІ ДОПОМОЖІТЬ ДИТИНІ!

Розрахунковий рахунок № 2620150011664,

МФО 321637, ВАБАНК,

м. Київ, код ОКПО 19017842.

Не забувай пом'янути. І не тільки словом

Урочисте відкриття в Луганську пам'ятника Тарасові Шевченку (22 травня) стало головною подією триденного міжнародного літературно-мистецького свята «В смі'ї волоні, новий». Під час торжеств на Луганщині відбудеться ціла низка заходів, приурочених пам'яті Кобзаря. А гості з близького та далекого зарубіжжя, запрошені на урочистості, матимуть нагоду пересвідчитися — чутки про відсутність національної свідомості в мешканців східної України надто перебільшені.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 235406.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311095.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор **С. ПРАВДЕНКО**.
Редколегія: **О. БІЛИК** (заст. головного редактора), **Л. БРОВЧЕНКО** (заст. головного редактора), **А. ГОРЛОВ** (перший заступник головного редактора), **В. ЖЕЖЕРА**, **В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ**, **С. ПИСАРЕНКО**, **А. СОЛОНСЬКИЙ**, **В. СУДДА** (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
ВІДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relcom

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Підписання з читачами — тільки на сторінках газети.